Leto XXIV., št. 295 | Poštnina plačana v gotovini Porto pagato in contanti | Ljubljana, nedelja 24. decembra 1944 | Preis — Cena 2.— L

Upravništvo: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5. Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Inseratni oddelek: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5 — Telefon št. 31-25, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Izključno zastopstvo za oglase iz Italije in inozemstva: UPI S. A., MILANO

Računi: za Ljubljansko pokrajino pri poštno-čekovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje Italije: Servizio Conti, Corr. Post. No 11-3118

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka. Mesečna naročnina 25 lir.

Uredništvo: Ljubljana — Puccinijeva ulica št. 5. Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.

Unser Angriff schreitet fort

Die Winterschlacht in Belgien nimmt weiterhin einen günstigen Verlauf — Feindliche Entlastungsangriffe abgewiesen — Die Zahl der Gefangenen und die Masse der Beute steigen — Dillingen vom Feind befreit — Auf breiter Front das rechte Ufer der Saar gesäubert — Eine Reihe von Höhen und Ortschaften zwischen Vogesen und Rhein zurückerobert

Aus dem Führerhauptquartier, 23. Dez. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Die Winterschlacht in Südostbelgien nimmt weiter einen günstigen Verlauf. Unsere Truppen schlugen an der Nordfront des Durchbruchsraumes zwischen Elsenborn und Stavelot starke bis zu vierzehnmal wiederholte feindliche Entlastungsangriffe ab. Zu beiden Seiten der Ourthe drängen sie den geworfenen amerikanischen Verbänden mit starken Kräften nach. Auch in Mittelluxemburg schreiten die deutschen Angriffe fort. Die Zahl der Gefangenen und die Masse der Beute steigen weiter.

An der Saar wurde die Stadt Dillingen vom Feinde befreit, auf breiter Front das rechte Flussufer gesäubert. Nachstossende deutsche Kräfte und unser Artilleriefeuer fügten den Amerikanern bei ihrem Rückzug schwere Verluste zu. Im Raum von Bitsch scheiterten erneute Angriffe feindlicher Bataillone. Zwischen den unteren Vogesen und dem Rhein gewannen unsere Angriffe einen Reihe von Höhen und Ortschaften zurück. Im Oberelsass wurde der bei Kaysersberg und Urbeis angreifende Gegner abgewiesen oder im Gegenstoss wieder geworfen.

Unter der Führung von Generalmajor Huenten führte die Besatzung von St. Nazaire einen starken überraschenden Angriff an ihrer Ostfront, warf den Gegner aus seinen Stellungen weit zurück und drang tief in das feindliche Hintergelände vor. Achtzig Quadratkilometer sind neu besetzt.

London und Antwerpen lagen auch gestern unter starkem Fernbeschuss.

An dem unerschütterlichen Widerstand unserer Truppen erschöpft, hat die Kraft der britischen Angriffe in Mittelitalien nachgelassen. Unsere Grenadiere zerschlugen zahlreiche Angriffe südwestlich Faenza und im Raum von Bagnacavallo. Nach erbitterten örtlichen Kämpfen konnte der Feind in einem kleinen Abschnitt den Lamone überschreiten.

In Ungarn versuchte der Feind erneut, mit starken Kräften Budapest von beiden Seiten zu umfassen. Gegen die Einbrüche bei Stuhlweissenburg sind eigene Gegenangriffe im Gange. Über den Gran vorgedrungener Gegner wurde durch Gegenstösse zurückgeworfen. Eigene Angriffe am Eipel stiessen tief in die rückwärtigen Verbindungen der Bolschewisten.

Schwere Abwehrkämpfe dauern nördlich des Matragebirges und südlich und westlich Grossteffelsdorf an. An der tapferen deutschen Abwehr brach der Angriff starker feindlicher Kräfte östlich Kaschau unter blutigen Verlusten zusammen.

In der dritten Schlacht in Kurland setzten die Sowjets ihre Durchbruchsversuche südlich Frauenberg mit stark zusammengefassten Kräften fort. Sie scheiterten erneut unter hohen Verlusten, so dass unsere Truppen einen grossen Abwehrerfolg errangen. Um einzelne Einbruchsstellen sind die Kämpfe noch im Gange.

Im Küstenabschnitt südlich von Libau schlossen unsere Grenadiere in überraschendem Angriff stärkere feindliche Kräfte ein und begradigten nach ihrer Vernichtung die deutsche Front in diesem Abschnitt. Sie machten Beute und zahlreiche Gefangene.

Deutsche Schlachtflieger, die bei Tag und Nacht vor allem im Raum von Stuhlweissenburg wirkungsvoll in die Erdkämpfe eingriffen, vernichteten gestern neben zahlreichen feindlichen Fahrzeugen 32 sowjetische Panzer. Im übrigen verloren die Bolschewisten durch Jäger und Flakartillerie der deutschen Luftwaffe gestern 77 Flugzeuge, davon 40 über dem kurländischen Kampfraum.

Über dem Reichsgebiet waren am gestrigen Tage keine feindlichen Kampfverbände. In den frühen Abendstunden griffen britische Terrorbomber Orte am Mittelrhein an.

Nemški napad napreduje

Zimska bitka v Belgiji poteka nadalje ugodno — Sovražnikovi razbremenilni napadi zavrnjeni — Število ujetnikov in plen naraščata — Dillingen osvobojen sovražnikov — Desni breg Saare očiščen na široki črti — Več višin in krajev med Vogezi in Renom ponovno osvojenih

Führerjev glavni stan, 23. dec. DNB. Vrhovno poveljništvo oboroženih sil objavlja:

Zimska bitka v južnovzhodni Belgiji se še nadalje ugodno razvija. Naše čete so odbile na severnem bojišču vdornega področja med Elsenbornem in Stavelotom močne, tudi po 14 krat ponovljene sovražnikove razbremenilne napade. Ob obeh straneh Ourthe so pritiskale z močnimi silami za nazaj pognanimi ameriškimi oddelki. Tudi v srednjem Luksemburgu se nadaljujejo nemški napadi. Število ujetnikov in plen naraščata nadalje.

Ob Saari smo osvobodili mesto Dillingen, sovražnike pa na široki črti pregnali z desnega brega reke. Za njimi pritiskajoče nemške sile in naš topniški ogenj so zadali Američanom pri umiku težke izgube. Na področju pri Bitschu so se izjalovili ponovni napadi sovražnikovih bataljonov. Med spodnjimi Vogezi in Renom smo zavzeli z napadi več višin in krajev. V gornji Alzaciji smo pri Kaysersbergu in Urbeisu napadajočega nasprotnika zavrnili ali s protisunki vrgli nazaj.

Pod vodstvom generalnega majorja Huentna je napravila posadka St. Nazaira močan presenetljiv napad na svojem vzhodnem bojišču. Vrgla je nasprotnika z njegovih postojank daleč nazaj in vdrla globoko v sovražnikovo zaledje. Znova je zasedla 80 kvadratnih kilometrov ozemlja.

London in Anvers smo tudi včeraj močno obstreljevali.

Ob neomajanem odporu naših čet se je izčrpala moč britanskih napadov v srednji Italiji, ki so spričo tega popustili. Naši grenadirji so razbili številne napade južnozapadno od Faenze in na področju Bagnacavalla. Po ogorčenih krajevnih bojih se je posrečilo sovražniku, da je v majhnem odseku prekoračil Lamone.

Na Madžarskem je sovražnik znova poskušal obkoliti Budimpešto z močnimi silami z obeh strani. Proti vdorom pri Szekesfehervarju so naši protinapadi že v teku. Nasprotnika, ki je prodrl preko Hrana, smo vrgli s protinapadi nazaj. Lastni napadi ob Ipolyju so prodrli globoko v boljševiške zveze z zaledjem.

Težki obrambni boji se nadaljujejo severno od gorovja Matra in južno ter zapadno od Rimavske Sobote. Spričo junaške nemške obrambe se je napad močnih sovražnikovih sil vzhodno odtod zrušil s krvavimi izgubami.

V tretji bitki v Kurlandiji so močno strnjene sovjetske sile še nadalje poskušale, da bi južno od Salduja prebile nemške črte. Njihovi poskusi so se znova izjalovili z velikimi izgubami, tako da so dosegle naše čete velik obrambni uspeh. Za posamezne vdore se še bore.

V obalnem odseku južno od Liepaje so obkolili naši grenadirji s presenetljivim napadom močnejše sovražnikove sile ter so po njih uničenju izravnali nemško bojišče v tem odseku. Privedli so plen in številne ujetnike.

Nemški bojni letalci, ki so podnevi in ponoči zlasti na področju Szekesfehervarja uspešno posegali v boje na zemlji, so uničili včeraj poleg številnih sovražnikovih vozil 32 sovjetskih oklopnikov. V ostalem so zgubili boljševiki zaradi delovanja nemških lovcev in protiletalskega topništva včeraj 77 letal, med njimi 40 nad kurlandskim bojiščem.

Nad področjem Reicha ni bilo včeraj podnevi nikakih sovražnikovih letalskih oddelkov. V zgodnjih večernih urah so napadli britanski teroristični bombniki kraje ob srednjem Renu.

O položaju na zapadnem bojišču

Berlin, 24. dec. O položaju na zapadnem bojišču piše vojaški sodelavec DNBja dr. Max Krull:

Če pogledamo na prvi teden nemške zapadne ofenzive, vidimo, da stoji ameriško vodstvo še vedno pred nerešljivo nalogo. Vzroke in zaključke tega položaja lahko takole formuliramo:

1. Presenečenje z nemškim napadom je bilo tako popolno, da nasprotnik doslej še ni mogel organizirati močne čelne obrambe. Njegovi protiukrepi so bili izvedeni predvsem ob bokih vdornega področja.

2. Nemško vodstvo izrablja operacijske možnosti v zapadni smeri. Val prodiranja je zavarovan od vseh strani. Nemške čete očistijo odporna gnezda, ki so ostala za hrbtom prodirajočih čet. Pri tem združenem načinu napredovanja se je nemško vodstvo najprej odreklo učinku velikega napredovanja in tudi napadu oklopniških klinov v obliki pahljače, da bi prišel tu sklenjen napad bolj do izraza. Oklopniške skupine so pustile za seboj dolino Ourthe in napredujejo v zapadni smeri, pri čemer razbijajo odporne skupine, ki poskušajo zadržati njihovo napredovanje tako, da sovražnikov odpor ni učinkovit.

3. Eisenhower očividno nima operativnih rezerv, ki bi jih lahko potegnil iz zaledja, da bi zadržal premike nemških oklopnikov. Zato je prisiljen, da odvzema divizije iz odsekov ob Röru in Saari ter slabi intenzivnost bojev v teh odsekih bojišča. Zato je bojno delovanje razen brezuspešnih razbremenilnih napadov v teh odsekih povsem prenehalo. Zaradi nemških protinapadov in po očiščenju nekaterih predmostij je bil sovražnik celo prisiljen opustiti nekaj ozemlja. Samo v gornji Alzaciji še dve francoski in ena ameriška divizija silno napadajo nemške postojanke. V ostalem so Angloameričani opustili vse ofenzivne boje.

4. Sovražnik je bil pripravljen samo na napad. Brez nemške ofenzive bi lahko ojačeno nadaljeval sunke proti rensko-vestfalskemu in posarskemu industrijskemu področju, te namere pa so sedaj razbite za nedogleden čas, vsaj za nekaj mesecev. Nasprotno mora sedaj nasprotnik računati z ojačenim nemškim pritiskom na vsem zapadnem bojišču.

5. S tega stališča je dosedanji nemški uspeh ne glede na pričakovane nadaljnje uspehe že danes velika zmaga, čije razbremenilni učinek je tako pomemben, da nova sovjetska razbremenilna ofenziva v Kurlandiji, ki naj bi pomagala Američanom, ni ustvarila nobenega prisilnega položaja za nemško vodstvo. Tudi nadaljnji boljševiški močni pritisk na področju Budimpešte lahko Nemci odvrnejo s tamkajšnjimi silami.

Nov letalski napad na Japonsko

Tokio, 23. dec. Po poročilu japonskega glavnega stana je napadlo okrog sto ameriških velebombnikov, ki so prileteli z nekega otoka v Marijanski skupini, področje Nagpoje in ostale kraje. Nastala je le majhna škoda. Rezultate, ki jih je dosegla japonska obramba, sicer še proučujejo, vendar je bilo po dosedanjih vesteh sestreljenih nad 10 sovražnikovih letal.

Nadaljnje napredovanje v belgijskih Ardenih

Razbremenitev ob Saari — Nemške postojanke na več mestih bistveno zboljšane

Berlin, 23. dec. V četrtek so dosegli nemški, v belgijskih Ardenih napadajoči oddelki nadaljnje uspehe, v ostalih odsekih zapadnega bojišča pa je prišlo le do krajevno omejenih bojev, v katerih so nemške čete na več točkah bistveno zboljšale svoje postojanke in uspešno preprečile napredovanje sovražnikov. Položaj se je najbol razbremenil ob Saari. Pri Dillingenu in Saarlauternu se so boji za bunkerje, skupine hiš in posamezne točke še nadaljevali, vendar je bil sovražnik prisiljen, da je opustil svoje postojanke v Ensdorfu južno od Saarlauterna in tamkaj izpraznil vhodni breg Saare. Nadalje so zboljšale nemške čete svoje postojanke na Weisenburški visoki planoti, kjer so morali Američani zopet opustiti ozemlje, ki so ga v zadnjih dneh dobili z velikimi izgubami. Na bojišču v Vogezih so očistile nemške čete starejše sovražnikove vdore. Na ostalih dosedanjih težiščih so odbile sovražnikove napade ali pa omejile njegovo napredovanje za nekaj metrov.

Severnozapadno od Bitscha so Američani kljub močnemu topniškemu ognju le malenkostno razširili svoj vdor. Na jugu zapadnega bojišča so morali Američani prekiniti svoje napade med Bienskim gozdom in Renom, ker so imeli prejšnje dni preveč težke izgube. Krajevni sunki nasprotnikov v zgornji Alzaciji prav tako niso imeli nikakega uspeha.

Novi nemški uspehi v južni Belgiji

Ameriške čete ob Saari se umikajo — Nemški grenadirji pritiskajo za njimi — Težak topniški ogenj na odmikajočega nasprotnika

Berlin, 23. dec. Napredovanja nemških čet v zimski bitki v Belgiji, popuščanje sovražnikovega pritiska na dosedanjih zaščih zapadnega bojišča, hudi boji med Lamonom in Senijem, protinapadi in žilava obramba na Madžarskem ter pričetek tretje obrambne bitke v Kurlandiji so bili v četrtek najznačilnejši dogodki na bojiščih zapada, juga in vzhoda.

Nemški napad v belgijskih Ardenih je dalje napredoval. Po obvestilu četrtkovega vojnega poročila, da so nemške čete prekoračile na široki črti veliko cesto Liege-Bastogne-Arlon priča petkovo vojno poročilo z omembo uspehov ob Ourthi, dalje proti zapadu, da so Nemci kljub sovražnikovemu odporu tamkaj dalje napredovali. Osvoboditev St. Vietha, za katerega so se bili že več dni hudi boji, spada k najpomembnejšim čistilnim akcijam v zaledju glavnega bojišča, izmed katerih so prejšnjega dne javili uničenje ameriških oddelkov na Snežnem Eifelu. Obe nemški vojni poročili opozarjata, da so brzi nemški oddelki ponovno udarili v nasprotnikove zveze z zaledjem, uničili pri tem oskrbovalne kolone in razbili sveže sovražnikove sile. Kljub vsej skoposti nemškega poročanja o podrobnostih in razvoju nemškega napada, pa je razvidno že iz teh besed, da prodirajo nemške čete stalno proti zapadu, da sistematsko lomijo odpor sovražnikovih oporišč na ozemljih, katera so že prekoračile, in da preprečujejo nasprotniku s presenetljivimi sunki v različnih smereh izgradnjo novih obrambnih črt.

Napredovanje nemških pehotnih in oklopniških oddelkov v Belgiji je prisililo sovražnika k preosnovi sil na dosedanjih žariščih zapadnega bojišča. Na aachenskem področju so se omejili Američani po premestitvi svojih oklopnikov na severni bok nemškega južno-belgijskega vdornega prostora na nekaj brezpomembnih obkoltvenih napadov proti nemškemu roerskemu predmostju, južno od Dürena med Windenom in Bergsteinom. Najbolj očiten razvoj pa se je pokazal ob reki Saari. Tukaj so izpraznili Američani v noči na četrtek svoje predmostje Ensdorf, ki so ga uredili nekako pred tremi tedni. Še pred tremi dnevi je bil tu ogorčen boj za posamezne bojne postojanke. Čeprav so bili posamezni bunkerji v 24 urah šestkrat napadeni, ni prišel sovražnik preko vzhodnega roba vasi. Po umiku so Američani razdejali vse hiše in podminirali vse področje. Kljub temu so sunile nemške čete takoj za njimi in zadale umikajočemu se sovražniku občutne izgube. Po zadnjih vesteh so Američani, da bi osvobodili čete, izpraznili tudi Dillingen, tako da obstoja sedaj le še eno sovražnikovo predmostje ob reki Saari in sicer neposredno pri Saarlauternu, ki pa je v množičnem ognju nemškega težkega orožja. Med rekama Saaro in Renom, kakor tudi v zgornji Alzaciji so ojačile nemške čete svoj protipritisk in ztrgale na področju weissenburške planote in predvsem v gozdu Bien Američanom v prejšnjem dnevu dosežene pridobitve na ozemlju. Tudi v Visokih Vogezih, kjer so nastali iz napadov in protisunkov hudi boji med Col du Bonhommejem in prehodom, je moral sovražnik opustiti začasno priborjene vdore ob Črnem jezeru, 9 km južnozapadno od Münstra.

Nemški napad v južni Belgiji napreduje kljub ojačenemu odporu

Izpraznitev sovražnikovih predmostij ob Saari pri Dillingenu in Ensdorfu

Berlin, 24. dec. V južni Belgiji so nemške čete v petek kljub ojačenemu sovražnikovemu odporu nadaljevale napad. Kakor je bilo že omenjeno v včerajšnjem nemškem vojnem poročilu, so poskušale ameriške oklopniške sile, ki so jih odvzeli s področja pri Aachnu, vdreti v severni nemški bok na obeh straneh Stavelota. Zaradi močne obrambe nemških čet so se vsi ti sovražnikovi protisunki izjalovili. Ob Ourthi in v srednjem Luksemburgu se je moral nasprotnik nadalje umakniti. V zvezi z odvzemom sovražnikovih oklopniških oddelkov s področja Aachna je ob vsem bojišču ob Ruri razen nepomembnih spopadov prenehalo bojno delovanje.

Nemške čete so ostro pritiskale za ameriškimi oddelki, ki so se umikali ob Saari. Nemške čete so tako naglo in energično napadle, da so zavzele v Dillingenu vrsto postojank v zabetoniranih kleteh, še preden jih je mogel nasprotnik s pripravljenim razstrelivom pognati v zrak. Izpraznitev Dillingena se je pričela v petek zjutraj v varstvu močne megle in prvega snega. Američani so se umaknili najprej iz okraja Pachten in kasneje iz vseh mestnih delov. Nemške baterije so s silnim ognjem obstreljevale sovražnikov promet na Saari in potopile številne pontone. Nemci tudi močno obstreljujejo še poslednje ameriško predmostje ob Saari pri Saarlauternu in ceste zapadno od reke. Pri Ensdorfu so nemške napadalne skupine že prešle preko Saare ter prodrle do Liesdorfa. Izgube ameriške 3. armade niso prav nič manjše kakor v prejšnjih krvavih bojih za bunkerje.

Med Saaro in Renom so podvzeli Američani samo še severnovzhodno od Saargemünda nekaj krajevno omejenih napadov pri Utveilerju. Pri Bitschu in na obeh straneh Weissenburške visoke ravani ter v gozdu pri Bienu so Nemci prav tako odbili njihove napade. Sovražnik se je omejeval na nepomembne napade napadalnih skupin in je moral v odseku Niederschlettenbach-Büschelberg zopet opustiti več bunkerjev, ki jih je dobil v poslednjih dneh z velikimi izgubami. Zaradi stalnih nemških protisunkov se Američani korakoma umikajo.

V gornji Alzaciji so bili v petek samo pozicijski boji. Na področju Kaysersberg-Orbey je izvedel sovražnik več brezuspešnih sunkov, medtem ko so dosegli nemški grenadirji s krajevnimi protisunki zboljšanja postojank.

Hrvatsko vojno poročilo

Zagreb, 23. dec. Hrvatsko vojno poročilo navaja, da so bili v različnih odsekih bojišča odbiti krajevni sovražnikovi napadi, s topniškim ognjem pa so sovražnikove premike z uspehom obstreljevali. Iz Srema, posebno s področij pri Vinkovcih, javljajo o živahnem sovjetskem letalskem delovanju. V različnih odsekih hrvatskega bojnega področja so izgubili tolovaji nad 350 padlih. Pri Belem polju na južnem delu Plitviških jezer so hudi boji z močnimi tolovajskimi skupinami. Edinice neke kozaške divizije so napadle v drznem sunku komunistične tolpe, ki so se utaborile na področju desnega brega Drave pri Kloštarju, ter jih razbile. Boljševiki so izgubili 123 padlih, številne ujetnike in mnogo prebežnikov. V južnozapadni Hrvatski so podvzele nemške čete južno od Mostarja očiščevalno akcijo proti komunističnim tolpam, ki so izgubile 437 padlih. Ob Drini, Dunavu, Dravi in v Sremu ni prišlo, kakor javlja dodatno hrvatska poročevalska agencija »Croatia«, do nobenih posebnih bojev.

V odseku ob Neretvi so bili tolovaji potisnjeni nazaj. Sovražnikov odpor severnozapadno od Karlovca je bil zlomljen. Pri Koreni so bili tolovaji pregnani v južni smeri. Tolovajske čete severnozapadno od Bosnova so bile uničene. Odbiti so bili tolovajski napadi na neko oporišče, severno od Banjaluke. Med akcijami pri Mostarskem blatu, Karlovcu, Crikvenici, Vorenici in Novem so izgubili tolovaji 500 mož.

Dr. Göbbelsov govor na božični večer

Berlin, 23. dec. Minister dr. Goebbels bo govoril na sv. večer ob 21 po velikonemškem radiu nemškemu narodu.

UNRRA je tudi na Balkanu odrekla

Bern, 23. dec. Pomožna akcija UNRRE na Balkanu je bila popolnoma ponesrečena zadeva, ugotavlja po vesti »Exchange Telegrapha« kairski dopisnik »News Chronicla«. V Kairu čaka po tej vesti velik štab prostovoljskih pomočnikov, zdravnikov, bolničark in tehničnega osebja deloma že 9 mesecev, da bi jih uporabili. Čeprav vlada na obsežnih področjih Balkana nepojmljiva beda in bo v dalmatinskih gorah umrlo n. pr. skoraj 200.000 ljudi zaradi lakote, so zasidrane istočasno v Bariju in Egiptu ladje z živili, o katerih ni mogoče reči, kdaj bodo odpremljene v namembne pokrajine. V Bariju so se razbila dvomesečna pogajanja med zastopniki Tita in oblastmi UNRRE, ker je zahtevala UNRRA neomejeno število opazovalcev, dočim je bila Titovi vladi »nepristranska pomožna akcija nezaželena«. Ne glede na to bi bila dopustila le zelo omejeno število opazovalcev, katerim je hotela močno omejiti svobodo delovanja.

Sveti večer 1944

Globlji, človeku bližji in doumljivejši v vsej svoji preprostosti bo letos praznik tihega in blagoslovljenega svetega večera. Na letošnji dan in praznik Rojstva bo marsikdo od nevednih spoznal resnico in pomen besedi, ki oznanjajo in žele mir tistim na zemlji, ki so dobre volje...

Sebičnost in sovraštvo ljudi, zakrknjenih in s slepoto udarjenih človeških src, sta napotila Mater, da je šla noseča v mali, ljudem in svetu odmaknjeni hlevček, da v siromaštvu in izgnanstvu rodi Sina, ki bo postal Odrešenik. Gospodstvo in moč dobrote, ljubezni in blagoslovljene vere pa sta bili dokazani tisto noč. V hlev, ki so ga ogrevale živali, sta se prišla poklonit pastir in kralj. Ovčarska palica in kraljevsko žezlo sta praznovala ob dneh Rojstva svojo vdanost Bogu in vero Vanj. Brez deklaracij in brez konceptov je božji otrok razčistil in razjasnil pomen in izvor oblasti in v svojem življenju Sinu božjega je postavil zakone za človeka in svet, za ljudstva in narode.

Združeni v blagoslovu svetega večera bomo to noč praznovali rojstvo Kristovo, v znamenju naše odločnosti, očuvati to sveto noč velikega praznika ljudstev in krščanstva, velikega praznika v Bogu in veri združenih človeških src, narodov te zemlje, ki zaupajo v moč in dokončno zmago Dobrega in Resnice. Proti nam stoje ljudje, ki so se uprli Bogu, ki so zavrgli zakone, ki so v veke nenehanja sklepali v veliko harmonijo nebo in zemljo v neprestanem snovanju življenja in smrti v čudovitem stvarstvu roke božje. Ti mali ljudje duha so se uprli nebu, da po svoji lastni omejeni pameti, z vsemi sredstvi nasilja, laži in hinavščine, ustvarijo nov svet in novega človeka. Njihovo delo in njihova sredstva v temnem delovanju so nas privedla v kaos in mrak, ki ju naš narod doživlja te dni svoje težke in skrbi polne zgodovine. V boju za človeške pravice in človeško svobodo je postal človek krivičen in nasilen proti človeku-bratu, suženj zlih instinktov in nagonov, plen in žrtev vsesplošnega trpljenja, bede, pomanjkanja in sovraštva.

Taka je usoda neprestano se ponavljujoča v zgodovini, kadar so lucifersko navdahnjeni ljudje skušali ustvarjati svoje lastno angelsko kraljestvo. Zato je vsakemu, ki je v idealistični svetovni nazor zastavil vse svoje duhovne in fizične moči, vsa svoja pričakovanja, vse svoje račune do življenja in njegovega smisla, več ko dovolj jasna in očita zakonitost poti z Bogom. V tem našem prepričanju leži vsa življenjska resničnost, vsa njegova vrednost in ves njegov pomen. Brez te globoke vere in brez trdnega zaupanja bi bili tavajoča nesrečna bitja, z žalostno zavestjo, da morajo živeti. In v vseh predpripravah, v nemirnem in posebnem nastrojenju, v nenavadnem razpoloženju, ki ga vse človeško bistvo občuti ob bližanju noči, svete noči, o kateri so nam že v ranih dneh mladosti pripovedovali mati, nam globoko čustvo, ki objemlje vse srce in vso dušo in ju preveva s tistim neznanim in silnim nadahom resničnega miru, nam prav to čustvo daje veliko potrdilo in vso upravičenost naše vere.

Skozi naša razbičana slovenska srca bo kljub mrazu in sovraštvu, ki ga je nasilje rdeče tiranije razlilo čez zemljo naših očetov, zavel topel val živih in neumrljivih spominov, ko smo s kadilom blagoslavljali duri domačega ognjišča, molili pred malim otrokom božjim, spečim in počivajočim na slami, ko smo peli zahvalne pesmi o pokoju, miru in čudoviti, blaženi sreči spokojne noči, ko je vse stvarstvo prisluhnilo velikemu trenutku v brezprostorju — rojstvu človeka in Boga, ki je prišel, da ozdravi bolne, da nasiti lačne, napoji žejne in da vere malovernim. To noč, v letu groze in velikih odločitev, naj bo vsa naša velika slovenska družina zbrana okoli svojega razsutega in razdejanega ognjišča, v našem skupnem domu slovenske matere domovine, matere tolikih sirot, in molitev priprošnjica naj gre skozi molek skrbi in preizkušenj v zaupanju v neskončno Previdnost, da nas bosta volja in vera v moč pravičnega boja povrnili v čase, ki smo si jih zapravili. V tiste čase, dragi bratje in sestre, ko smo v razpoloženju in zavedanju velike stvari, velikega in brezčasovnega pomena prihoda Odrešenikovega, šli v zimski mraz s toplimi in srečnimi srci, v noči tisočev belih zvezd božičnega snega, k polnočni maši, da ob orglah in svetonočnem pritajenem petju blažene noči pričakamo v naših dušah mir in blagoslov božiča.

Na velik dan in na velik večer, na velik praznik, občutiš srečo ali zlo usodo silneje in mnogo globlje. Danes je ni med nami družine, ki ne bi teh besedi v noči današnjega božiča občutila, ne v sreči, ampak v jedki osti tihe in skrite bolečine. Skoro povsod v naših toplih izbah sameva prazen kot, ki v svoji praznini govori, da je nekdo, ki je pred leti ta večer z ostalimi čul pozno v noč, odšel in pustil bol za seboj. To noč nam je vsak, ki ga ni, dvakrat drag, njegova odsotnost težja in bolj boleča. In koliko je naših beguncev, koliko je naših kmetov, ki so tega dne pred časom sami šli v gozd, srečujoč le sledove divjadi, da poderejo jelko in izpod zamrzlega snega s skal odluščijo mahovja za hlevec božjega otroka, danes pa so pregnani z domov, postavljeni v pomanjkanje in mraz, s prežalostno resnico v turobnih mislih, da je premarsikoga dom samo še kup ožganih in strohnelih razbitin in da bo tam, kjer so včasi ob rožnem vencu in počitku končavali dolge večere po delu in znoju, na ta sveti večer tulil le veter svojo nečloveško pesem o bratovski zlobi in slepem sovraštvu izgubljenega človeka. Vendar, bratje in sestre, kljub vsemu zlu in vsej bedi Cankarjevega ljudstva, naroda Prešernovega in rodu Gubčevega, čim več je sovraštva in zlobe v oskrunjenem zelenju gozdov naše zemlje, naše s trpljenjem blagoslovljene slovenske grude, čim več razvalin in pogorišč po naših vaseh, uničenih domov in cerkva, toliko več pa naj bo ljubezni v naših srcih, toliko več trdne

Nadaljevanje na 2. strani

Vipavska dolina očiščena

Primorski stražarji in dobrovoljci uspešno razbijajo komunistična in badoljevska krdela

Komunističnim in badoljevskim »brigadam« prede tudi na Primorskem vedno bolj trda. Odkar so oddelki Slovenskega narodnega varnostnega zbora ustanovili svoje udarne edinice, je boj proti komunizmu v vedno večjem razmahu. Še prav posebno pa so bile poživljene protikomunistične akcije ob prihodu dobrovoljskih oddelkov, ki ramo ob rami z domobranci zasledujejo komunistična krdela in sledé tudi v najzakotnejše prelele in jih ogrožajo tudi tam, kjer so se komunisti doslej počutili najbolj varne.

V torek, 19. decembra zgodaj zjutraj so se pričele večje očiščevalne operacije, katerih so se udeležili poleg nemških čet oddelki Slovenskega narodnega varnostnega zbora na Primorskem in dobrovoljske edinice. Vreme je bilo za operacije skrajno neugodno. Močna burja je nosila leden lež, ki je bičal obraze vojakov, da je rezalo do kosti, vendar pa to ni prav nič oviralo napredujočih edinic in ni zmanjševalo njihove udarne borbenosti, tako da so se morali komunisti neprestano v begu umikati iz kraja v kraj.

Operacije so se pričele istočasno iz Postojne in iz Idrije. Iz Postojne so udarile čete najprej na Razdrto, ki so ga takoj osvojile, nato pa so nadaljevale prodiranje proti vipavskemu Št. Vidu, kjer so naletele na močnejši komunistični odpor. Prišlo je do ostrih bojev, pri katerih je padlo veliko število komunistov, še več pa je bilo ranjenih. Med drugimi so padli tudi poveljnik komunistične brigade, politkomisar brigade in trije četni komandirji, kar nam kaže na ostrino, s katero so se vodili boji in na naglico, s katero so napadalci prodirali, kajti znano je da se komunistični »višji oficirji« držijo vedno le bolj v ozadju in tirajo v borbo predvsem prisilne mobilizirance. Po zavzetju Št. Vida in Vipave so se napadalne edinice obrnile proti Ajdovščini, katero so prav tako zavzele, istočasno so pa idrijske izvidnice po zavzetju Godoviča in Črnega vrha napadle Col, kjer so po spopadu našteli 68 padlih komunistov.

V dosedanjih operacijah, ki so trajale od 19. do 22. decembra, narodni stražarji niso imeli izgub, dobrovolci pa so utrpeli dva mrtva in pet ranjencev. Spočetka so se komunisti še postavljali v bran in se skušali upreti napadalcem, po težkih izgubah, ki so jih morali doživeti, pa se jih je polastilo vprav panično razpoloženje, da pri begu navadno odvrže vse orožje in vso municijo. Poražene komunistične in badoljevske »brigade« so se povečini skušale zateči v Trnovski gozd.

V Vipavski dolini, ki so jo komunisti zadnje tedne posebno težko stranovali in ki je morala v zadnjem času posebno trdo okusiti trdote komunistične »osvoboditve«, so ljudje povsod sprejemali očiščevalne čete z največjim veseljem. Po vsej dolini, ki se je z njihovim prihodom osvobodila morečega ozračja komunistične starhovlade, sedaj vihrajo narodne zastave. V Ajdovščini in drugih večjih krajih so se ustanovile stalne stražarske posadke, ki bodo poleg boja proti komunizmu skrbele tudi za kulturni dvig tamošnjega prebivalstva.

Komunistični poraz pri Trebnjem

V včerajšnji številki smo poročali o brezuspešnih poskusih komunističnih krdel, da bi likvidirala nove domobranske postojanke in v nekaterih drugih krajih Dolenjske. — Čeprav so zbrali komunisti za to akcijo kar sedem »brigad«, so bili odbiti in so doživeli le nov poraz in nove izgube. Domobranske postojanke ki so komunistom po njihovem lastnem priznanju trn v peti, pa so ostale neomajane in čvrste. Iz nadaljnjih poročil, ki so nam medtem prispela, posnemamo še nekaj podatkov.

Glavno težo borbe je nosila Meničaninova skupina, ki je s tem maščevala smrt svojega junaškega poveljnika, poleg nje pa udarna skupina. — V boju so domobranci zaplenili tudi mnogo municije in tolovajskega orožja, med drugim več strojnic in brzostrelk ter en težki minomet. Pri tej priliki ujeti komunisti pripovedujejo, da je bila na njihovi strani najhuje prizadeta X. brigada. Njen 3. bataljon je bil popolnoma razbit, 4. bataljon, ki so ga sestavljali po večini prisilni mobilizirani s Štajerskega, pa se je sam razbežal in se poskril po gozdovih, da ga politkomisarji in brigadirji niso mogli več zbrati. Mnogi od razpršenih mobilizirancev so se predali domobrancem, drugi pa so jo mahnili proti štajerski strani, da bi se prebili nazaj na svoje domove.

Udarna skupina je operirala v okolici Mirne in Trebnjega skoro 14 dni ter čistila teren okrog novih domobranskih postojank. Večje boje je skupina imela pri Brezovici, pri Krušnem vrhu in pri Mali loki. Pri tem je padlo okrog 100 komunistov, domobranska udarna skupina pa je imela le enega mrtvega in 11 ranjenih.

Nova tolovajska potegavščina z denarjem

O novi nesramni komunistični potegavščini ubogega kmetskega ljudstva poročajo te dni z Goriškega. Ker je pri ropanju tolovajev po goriški deželi odpovedalo v zadnjem času tudi že nasilje, so se strahovalci iz gozda oprli sedaj — zvijače. Kakor poročajo z Banjške planote nad Gorico, ki je zaradi tolovajskega ropanja doslej najbolj trpela, so se po tamkajšnjih vaseh vršile pretekle tedne razne seje, ki so med drugim vsejale tudi — novo posojilo za tolovaje. Sklenili so, *da mora kmet oddati ves denar »narodni vojski«, češ da bo sicer izgubil vso veljavo.* Po vojni, ki je bo »kmalu« konec, tako zapeljujejo ubogo ljudstvo, bodo imeli veljavo le — tolovajski boni. Lire ne bo mogel nihče nikjer več menjati, kajti tudi »goriške banke bodo kot edino veljavno plačilno sredstvo priznale le bone z rdečo zvezdo« ... Zato naj kmetje pohite in naj čim prej izroče ves svoj denar »komandam mesta«, ki mu bodo v zameno izročile bone. S tem, kakor pravijo tolovaji, bo kmet koristil ne le »narodni vojski«, ki bo tako poceni prišla do denarja, temveč tudi neposredno samemu sebi, ker si bo zavaroval svoj kapital za povojni čas. Pripovedujejo tudi, da je denar »narodni vojski« potreben za nakup nove tiskarne, ki bo veljala poldrugi milijon lir...

Kmetje seveda niso tako neumni, da bi tej zvijači nasedli, saj so imeli že neštetokrat priliko spoznati, koliko so vredni tolovajski boni »z zvezdo«. Tudi na Goriškem je že znana zgodba dolenjskega kmeta, ki je bogatemu domačemu terencu odgovoril na prigovarjanje, naj za ukradene konje vendarle vzame tolovajske bone, ki da imajo že sedaj večkratno vrednost: »Tovariš, kupčija je takoj sklenjena, če mi ti za te bone z večkratno vrednostjo na licu mesta plačaš vsaj 80 odstotkov vrednosti«. Bogati terenec, ki je doma skrbno varoval svoje tisočake v lirah, na kupčijo seveda ni pristal, češ, če imaš denar v gotovini, je pa že bolje, da ga obdržiš v gotovini ...

To ve kajpak tudi že vsak goriški kmet, ki ima s tolovajskimi boni enake izkušnje za seboj. Razen tega vidi na lastne oči vso beračijo tako zvane »narodno osvoboditelne vojske«, ki živi povsod le še od ropa. Tudi tako zvana »tekmovanja« za preskrbo vojske niso uspela, saj je tudi to le ena izmed tisočerih varljivih oblik »zakonitega ropanja«, kakor temu zafrkljivo pravijo kmetje, ki se *morajo* teh »tekmovanj« udeleževati.

Značilno je tudi, kaj vse danes že rabi ta »narodna vojska«, o kateri so še pred kratkim trdili, da prejema »na tone raznega blaga« od Angležev. Na seznamu za »zakonito ropanje« v obliki »tekmovanj« je namreč nič manj kot 52 predmetov — od igle in gumba do kosov starih oblek. Pa se še dobijo lahkoverneži, ki vidijo — v sanjah — korakati tolovaje » v samih novih angleških uniformah«. Poučeni nasprotno trdijo, da so slekli še tistih par, ki so jih imeli, odkar so ti angleški »zavezniki« podkurili njih grškim »tovarišem«, ki jim sedaj še na misel ne pride, da bi po Atenah paradirali v »elegantnih angleških krojih« ...

Sveti večer 1944

Nadaljevanje s 1. strani

volje in odločnosti graditi in postavljati, toliko več sile in moči, ki naj nas vodita v ustvarjajoče obnavljanje sveta, ki so nam ga hoteli vzeti s smrtjo narodove duše. In prav sveti večer naj nas brate in sestre iste misli najde zbrane v isti veri v vstajenje naših ogroženih idealov, naših simbolov in naših ciljev, ki smo si jih postavili v življenju, nam in našemu narodu.

Ves blagosiov nekdanjih božičnih dni, ki so nam življenje in njegov smisel s svojo duhovno prazničnostjo višje in globlje ocenjevali, naj nam na ta vojni sveti večer podari in nakloni moči, da zahrepenimo znova doživeti čas, ki nam v pravičnem in človeka vrednem redu dovoli dočakati blagoslovljeno polnoč ob kadilu in miru, daleč od front in daleč od smrti. Naj nas veliki praznik dobrote očisti, da bomo prežeti z dobrotljivo skromnostjo v dneh, ki sprte spravljajo in hudo blažijo, šli in pomagali pomoči potrebnim, pomagali z besedo in dejanjem, da nas bo simbolika velikega praznika enkrat v življenju našla v delu resničnih ljudi, ki so pomen in smisel svete noči doumeli.

Kot morda nikdar preje v življenju, pojdimo tokrat z vso razpoložljivo duhovno močjo naših src, v praznik sam, poglobimo se vanj, vrnimo se v preteklost našega otroštva in stopimo v duhu za nekaj bežnih hipov v majhen topel dom, gorak od ognja in dobrih src, v kadilu s hlevcem in jelko, z zelenim mahom, kralji in pastirji, in vpraša naj se potem človek, kaj je dražje:

sveti večer ali krvava obzorja?

Stanko Sedlak

Uganka okrog »V 2«

Ugotovitve o novem nemškem daljnostrelnem orožju — Sovražnik ne more motiti zanesljivosti zadetkov in izdelovanja

Berlin, 24. dec. Angleška in ameriška poročevalska služba razširjata vedno bolj vznemirljiva poročila o »V 2«. Čeprav nočejo še poročati o učinku tega novega povračilnega orožja, objavljajo vendar vsaj točna poročila o orožju samem.

Britanska poročevalska služba piše, da je »V 2« ogromna raketa, ki tehta 14 do 15 ton, je dolga 9 metrov in ima premer enega metra. Izstrelek ima obliko bombe in ima ob koncu slične peruti kakor bomba. V notranjosti je zgrajena komplicirana turbina, ki ima ta namen, da lahko raketa leti preko zračne plasti ob zemlji. V ostalem pa si še niso na jasnem, kaj daje »V 2« izredno moč, da se lahko dvigne v stratosfero. Vedo samo, da drvi »V 2« z brzino 5000 km na uro, da znaša njen akcijski radij približno 380 km in da doseže višino 100 km. Nasprotna stran je zelo začudena, kako so mogli zgraditi Nemci izstrelek, ki ima večjo brzino kakor zvok ter leti po stratosferi. Obenem tudi potrjujejo, da je obramba pred »V 2« nemožna. Niti protiletalsko topništvo, niti lovci ali balonske zapore, niti motilne oddajne postaje ne morejo najmanj vplivati, kaj šele obraniti polet »V 2«.

Na pristojnih nemških mestih nimajo k tem ugotovitvam ničesar pripomniti, dolgo pa Angloameričani ne bodo več mogli preprečevati razširjanja poročil »V 2«. Agencija Reuter je pred kratkim objavila, da so našli 3 km od mesta udarca razbitine »V 2« in da ima »V 2« mnogo učinkovitejše strelivo kakor »V 1«. Nemci pa pripominjajo k temu samo: Nemška oboroževalna industrija ni samo pospeševala zgraditve »V 2« izstrelka, marveč ga izdeluje v velikih količinah na prostorih, ki niso dostopni sovražnikovemu posegu. Ze daleč je za nami dan, ko je javil odgovorni poveljnik orožja »V 2« državnemu ministru za oborožitev in vojno proizvodnjo Albertu Speeru, da je bil izstreljen tisoči izstrelek. Zgrajenih je bilo že mnogo izstrelišč odkoder izstreljujejo »V 2«, da se bo neprestano lahko nadaljeval ogenj »V 2« nad Anglijo tako, da se bo svet lahko prepričal o učinku tega novega nemškega daljnostrelnega orožja. Anglija pa si lahko medtem razbija glave, kako bo prestala stalne napade izstrelkov, »V 2«, ki jih ne more preprečiti.

Berlin, 24. dec. dec. Führer je podelil na predlog ministra za oboroževanje in vojne proizvodnje Alberta Speera, viteški križ vojnozaslužnega križa z meči 5 znanstvenikom in tehnikom, ki so si pridobili neminljive zasluge za razvoj, izdelovanje in uporabo »V 2«. Njihova imena bodo kasneje sporočili javnosti. Po nalogu Führerja jim je izročil minister Speer visoka odlikovanja na njihovem službenem mestu.

Navidezni sodni postopek proti bivšim bolgarskim ministrom

Dunaj, 23. dec. Sedaj so prispela prva točnejša poročila o pričetku navideznega sodnega postopanja proti bivšim bolgarskim ministrom, poslancem in svetovalcem kralja, ki ga je pričela bolgarska vlada po nalogu sovjetskega poveljništva. Komunisti so sodno razpravo zelo dobro pripravili in hočejo doseči z njo poleg političnega cilja uničenja enega sloja prebivalstva, ki odklanja komunizem, še veliko propagandno akcijo. To izhaja že iz tega, da zahteva sofijski komunistični list »Rabotničesko delo« v sivovitem uvodniku smrtno obsodbo vseh obtožencev.

Razprava proti številnim obtožencem se je pričela pred dvema sodiščema v sredo ob 8. zjutraj. Komunistični pristaši so napolnili prostor za občinstvo in kričali obtožencem ob vstopu v dvorano »Fuj, usmrtite jih«. Med prvimi obtoženci so ministri Mušanov, Gičev, Girginov, Burov, Pavlov, Daskalov in Kristo Popov. Ti obtoženci se branijo na svobodi. Za njimi so ob 9.10 pripeljali nadaljnje obtožence, med njimi bivše ministre in kraljeve adjutante. Oblečeni so bili v jetniške hlače in civilne suknje. Ob 9.15 se je pojavil predsednik sodišča Petrov z ostalimi člani sodišča, ki obstoja po večini iz komunistov. V njem so tudi tri ženske. Po prečitanju obtožnice so zaslišali v sredo le obtoženca Grujeva, ki je bil poslanik in šef tajne pisarne kralja Borisa. Njegove izjave še niso objavili, vendar je baje izpovedal, da odnosi med kraljem Borisom in princem Cirilom niso bili ugodni. Nadalje je baje priznal, da je ob komunističnem prevratu v Sofiji uničil več dvorskih dokumentov.

Po njegovem zaslišanju so razpravo preložili. Naslednjega dne je poudaril Grujev, da ni imel na kraljeve politične odločitve nikakega vpliva. V političnih zadevah se kralj ni opiral na svoje uradnike, temveč na svetovalca Sejova. Imenovanje princa Cirila za regenta ga je presenetilo, ker kralj in princ nista bila v preveč tesnih odnosih. Po njegovem mnenju je vplivala na to imenovanje princesa Evdoksija. Na vprašanje glede Nemčije prijaznega razpoloženja v Bolgariji je dejal Grujev, da ga je podpirala zlasti priključitev južne Dobrudže. Grujev je ob koncu zaslišanja izjavil, da je nedolžen.

Za njim so zaslišali poslanika Hadžijeva. Tudi to zaslišanje ni prineslo potrditve obtožbe. Hadžijev je izjavil, da je imel nalogo predlagati kralju poročila. Na kraljeve politične ukrepe ni imel nikakega vpliva. Kralja je sicer spremljal na številnih potovanjih, vendar ga niso pritegnili k posvetovanjem.

Končno je bil na tem zasedanju zaslišan še legacijski svetnik Balan. Izjavil je, da je bila njegova naloga posredovanja zvez s tiskovnim ravnateljstvom. Kralju ni svetoval, ker je imel kralj Boris navado, da je samostojno odločal. Tudi Hadžijev in Balan sta poudarila, da nista kriva.

Istočasno je zaslišalo drugo sodišče bivšega predsednika sobranja Logofetova. Logofetov je opravljal svoje posle v letih 1940-41. O njegovih izpovedih so objavili le to, da mu je min. predsednik Filov dejal, da bo podpisal na Dunaju pakt z Nemčijo, ker bo prinesel Bolgariji velike koristi.

Hudi obrambni boji v srednji Italiji in na Madžarskem

Novi obrambni uspehi v Kurlandiji

Berlin, 23. dec. V srednji Italiji se nadaljuje borba kakor doslej za ozek odsek med Lamonejem in Senijom. V zadnjih dneh so Britanci ponovno napadli iz Faenze in Via Emilije proti severovzhodu, da bi tukaj na široki črti prodrli do Senija. V zelo hudih napadih so napredovali v treh dneh le za dva kilometra in pol. Pri tem so imeli tako občutne izgube, da je v četrtek občutno popustila sila njihovih sunkov, iz živahnega prometa vozil na cestah severnozapadno in severno so pričeli Britanci na obeh straneh Bagnacavalla krajevne, z oklopniki podprte sunke in se približali Seniju južnovzhodno od Fusignana. Južno in južnovzhodno od tega mesta so nemške čete z uspehom branile obsežna predmostja na vzhodnem bregu Senija.

Tudi na Balkanu, kjer so nemški grenadirji izvedli celo vrsto močnih protinapadov, je ostal položaj v splošnem neizpremenjen. Že nekaj tednov napadajo sovjetske čete v Srému nemške zapahe med Savo in Dunavom. V severnem delu teh zapahov so se pri Sotinu izjalovili ob nemški obrambi vsi sovražnikovi prebijalni poskusi, medtem ko so na nepreglednem gozdnem področju južnega odseka nemški grenadirji vrgli tamkaj se boreče komunistične tolpe proti vzhodu in osvojili važna sovražnikova oporišča.

Na Madžarskem so ostala težišča bojev sta kakor v zadnjih dneh. Med Blatnim jezerom in Dunavom so nadaljevali boljševiki prebijalni poskus, ki so ga pričeli prejšnjega dne na obeh straneh jezera Velencze, istočasno pa je narasla tudi sila nemških protiudarcev. Ti določajo potek bojev, v katerih je bilo uničenih 33 sovjetskih oklopnikov, bojni letalci in lovci pa so uničili številna vozila in topove. Drugo težišče je bilo na gozdnem področju med lokom Dunava in slovaško južno mejo. Boljševiki so tukaj skušali z napadi na pogorju Börszöny in severnozapadno od Ipolysaga doseči dunavsko ravnino zapadno od spodnjega Grana. Sovražnikovi sunki v pogorju Börszöny so se zlomili deloma v nemškem obrambnem ognju, deloma pa so jih onemogočili protinapadi nemških in madžarskih oddelkov. Sovjetske čete, ki so prodrle do Ipolysaga in ki so jih podpirali številni oklopniki, so nemške čete v sodelovanju z brzimi bojnimi letali odbile od Grana. Ko so se delne sile nato obrnile proti severu, so sprva nekoliko napredovale, nato pa so se morale obraniti ogorčenih protinapadov in niso prišle več dalje. Tudi ob tretjem težišču, v dolini med zgornjim Eiflom in zgornjim Sajom je ostal sovražnikov nameravani proboj. Tukaj so napadle sovjetske čete pri Szeczenyju proti vzhodu in južno od Steffelsdorfa proti zapadu, da bi prerezale boljševiški lok ob pogorju Marra in Eudk. Nemško topništvo je razbilo sovražnikove sile, pripravljene za sunek. Dalje vzhodno od juga in vzhoda proti Košicam usmerjeni boljševiški napadi so obtičali z velikimi izgubami, medtem ko so nemške čete dosegle s protinapadi krajevno zboljšanje bojišča. V letalskih bitkah na madžarskem področju je bilo sestreljenih 17 sovjetskih letal.

Med Karpati in Kurlandijo so se razvili le na vzhodnopruskem obmejnem področju krajevni obrambni boji. Na severu vzhodnega bojišča je pričel sovražnik, potem ko je mraz zadnjih dni utrdil ozemlje, s tretjo kurlandsko bitko. Čeprav so boljševiki v prvi in drugi obrambni bitki, ki je trajala po 12-dnevnem odmoru od 26. okt do 25. nov., izgubili 760 oklopnikov in 273 letal, so ponovno poskusili sedaj odstraniti z 20 divizijami, podprtimi z močnimi letalskimi oddelki, nemško oporišče v Kurlandiji. Po poldrugodnevnem neprestanem topniškem obstreljevanju, je pehotnim oddelkom, ki so jih podpirali številni oklopniki, uspelo prodreti v prvem navalu na nekem mestu 2 do 3 km v nemško bojno črto, nemški grenadirji in napadalni oklopniki pa so v takojšnjem protisunku uro zapahnili vdor, ga zožili in delno popolnoma odstranili. Nadaljnji sovražnikovi napadalni sunki so bili odbiti. Že prvi dan tretje kurlandske bitke je prinesel nemškim četam s tem pomembne obrambne uspehe. Uničenih je obtičalo 31 sovjetskih oklopnikov, medtem ko so nemški lovci in protiletalski topničarji med obrambo proti sovražnikovim bojnim letalom sestrelili 50 letal. V nočnih letalskih bojih nad srednjim odsekom vzhodnega bojišča so nemški lovci sestrelili še 6 nadaljnjih sovražnikovih letal. Boljševiki so tako izgubili v zadnjih 24 urah na vzhodnem bojišču skupno 73 letal.

Zatemnitveni čas

za teden, ki začne 25. XII. 1944 in teče do vštetega 31. XII. 1944, je

od 17.15 do 7.20

Pravilno vlaganje prošenj za propustnice

Ponovno se opozarjajo prizadeti, da je treba prošnje za izstavitev propustnic predložiti **najdalje en mesec pred zapadlostjo** stare propustnice, in sicer:

v notranjosti bloka pri pristojni policijski stražnici,

izven bloka pa pri pristojni občini.

Obrazci morajo biti v vsaki točki točno in pravilno v nemškem jeziku izpolnjeni. Vse podatke je pod točke 13 podati izčrpno, podrobno in resnično in sicer tako, da je mogoče brez nadaljnjega povpraševanja ugotoviti, jeli potovanje potrebno in koliko potovanj pride v poštev v določenem roku. Zlasti je točno navesti kraje (ime in naslov), v katere oseba potuje, in za kakšen opravek gre.

V dokaz teh navedb je priložiti potrdila. Tudi v teh mora biti nujnost potovanja utemeljena. Priporočila splošnega značaja ne bodo upoštevana. Potrdila delodajalcev morajo biti overovljena po delavskemu uradu in Socialnem zavarovalnem društvu.

Prošnje, katere v nasprotju z omenjenimi določili vsebujejo samo splošne opombe (n. pr. »službeno«, »poslovno«, »nujne rodbinske zadeve«), pri katerih je cilj in povod potovanja nejasen in katerim niso priložena zadostna potrdila, bodo brez nadaljnega zavrnjene.

Tvrdke in službena mesta vlagajo prošnje za svoje nameščence, napisane na znanih obrazcih, v dveh izvodih na pristojnih policijskih stražnicah, oziroma na pristojni občini.

Durchlaßscheinstelle der Wehrmacht No. 64.
(früher Prüfstelle IX des OKH Nebenstelle B)

Der Dienststelleiter:
Wölky e. H.
Hauptmann

Slovenski javnosti

Zaradi vojnih razmer so utrpele knjižnice po naših šolah tako občutne izgube, da ne morejo mladine v zadostni meri oskrbovati z izvenšolsko duhovno hrano, ki bi ji bila zlasti spričo neredednega pouka potrebna kakor vsakdanji kruh. Da se temu pomanjkanju vsaj deloma odpomore, se obrača prosvetni oddelek pokrajinske uprave do vseh prijateljev mladine s prošnjo, da ji darujejo »Za vojno božičnico 1944« po kako slovenveno delo, primerno za dopolnitev šolskih knjižnic. Mislijo naj na to, da pomeni dar za posameznika razmeroma malenkostno žrtev, da pa utegne celotna zbirka roditi obilne sadove ter prinašati mladini velike koristi. Prispevke sprejema pisarna prosvetnega oddelka, Bleiweisova cesta št. 1, pritličje. Iz pisarne prosvetnega oddelka.

Iz pisarne narodnih pionirjev

V zvezni pisarni narodnih pionirjev, Kolodvorska 22, naj dvignejo sledeči došla pisma: Kafal Angelca, Ciril Metodova 84 (paket), Blatnik Ignacij, Blatnik Jože, Benje Franc, Barin Beran Marija, Brenčič Fani, Brenčič Cecilija, Drmič Frančiška, Darjš Avgusta, Debevec Edo, Dežan Marija, Florjančič Ivanka, Fingust Roman, Gregorič Benan, Gačnik Ana, Grubar Frančiška, Grubar Janez, Grubar Marija, Jakopič Andrej, Rupert Jelovšek, Gustin, Jereb Štefan, Jakulin Mici, Hamrla Poldi, Hočevar Jerca, Štefka Hrvatec, Kmetska posojilnica, Kešal Vincencija, Kravcar Nikolaj, Ančka Kucer, dr. Vilijem Krejči, Lepeša Rudi, Leben Franc, Lampert Andrej, Lakner Katarina, Malgaj Alojzij, Mevlje Ivana, Oblak Marija, Marjeta Petrič, Elizabeta Pozzetto, Peterka Jarmila, Polanc Marija, Potrebuješ Alojz, Reven Mici, Resman, Weber Stanka, Podržaj Terezija, Prašnikar Alojzija, Potrebuješ Francka, Srebot Marija, Smrekar Vida, Snoj Frančiška, Srebot Franc, Sagmeister Jože, Stele Marija, Supan Ana, Strumbelj Jože, Sečnik Jože, Sturžičar Julijana, Štern Milica, Svlnic Josipina, Trčič Miro, Trček Frančiška, Virant Jožica, Vodušek, Žužek Jože, Zupušek Kristina.

Gospodarstvo

Zapora strešne lepenke in surovin za njeno izdelavo

Šef pokrajinske uprave je z razpisom VIII, št. 6873/1 odredil: Strešna lepenka ter vse surovine, ki so potrebne za njeno izdelavo (surova lepenka, katran, bitumen itd.) kakor tudi vsi stranski proizvodi pri izdelovanju katrana (antracenovo olje, karbolinej itd.), se stavijajo pod zaporo na razpolago šefu pokrajinske uprave.

Trgovci z označenim blagom, kakor tudi mestna plinarna, morajo prijaviti točno stanje zalog vsega tega materijala šefu pokrajinske uprave, oddelku VIII., do vključno torka 2. januarja 1945., in sicer v 3 izvodih (1 v nemščini, 2 v slovenščini). Kolikor še niso dolžni voditi trgovske knjige, morajo vsako spremembo v zalogi blaga vpisovati v knjigo o prejemu in oddaji blaga, ki mora biti vsak čas na vpogled državnim kontrolnim organom.

Od dneva vejavnosti te odredbe, se smejo gori omenjeni izdelki in surovine prodajati samo na nakaznice Združenja industrijcev in obrtnikov, ki sestavi razdelilni načrt za razdeljevanje tega materiala in ga predloži v odobritev šefu pokrajinske uprave, oddelku VIII.

Opustitev ali zakasnitev prijave zalog, oddaja blaga brez nakaznice, opustitev ali napačno vpisovanje blagovnega prometa v knjigi o prejemu in oddaji blaga, se kaznuje, kolikor ni že kaznivo po naredbi vrhovnega komisarja o zaščiti gospodarstva z dne 30. decembra 1943. (Službeni list št. 17/5-1944).

Obvestila »Prevoda«

Delitev zaseke za bolnike in delavce

1. Upravičenci, ki so prejeli od bolniškega odseka mestnega preskrbovalnega urada v Ljubljani nakazilo za trde maščobe za mesec december naj dvignejo zaseko pri spodaj navedenih trgovcih.

2. Upravičenci, ki so prejeli dodatno živilsko nakaznico »TD« ali »NTD« za mesec december, naj dvignejo dodatni delež maščob in sicer:

a) na nakaznice s pretiskano črko »O« (Ljubljana znotraj varnostnega pasu) in na nakaznice s pretiskanima dvema vijoličastima črtama (zunanje občine):

100 g zaseke na odrezek **»TD 10«**
200 g zaseke na odrezek **»NTD 19«**

b) na nakaznice s pretiskano eno vijoličasto črto (Ljubljana zunaj varnostnega pasu ter okoliške občine Ježica, Polje, Dobrunje in Rudnik):

200 g zaseke na odrezek **»TD 10«**
320 g zaseke na odrezek **»NTD 19«**

Zaseko bodo delili od 27. do 30. t. m. opoldne sledeči trgovci:

Kačar Franc (Vodnikova c. 87), Avsec Svetovid (Bežigrad 13), Svetina Ana (Kongresni trg 3), Kačar Franc (Sv. Petra 69), Šarabon A. (Zaloška 1), Pengov Ozvald (Karlovška c. 19), Marolt Karel (Trnovska c. 13), Lunder Terezija (Rožna dolina, Cesta V, št. 26), Nabav. zadruga uslužbencev drž. železnic za svoje člane.

Našteti trgovci naj dvignejo zaseko 27. t. m. ob pol 8. uri v skladišču na klavnici.

Zbrane in nalepljene odrezke naj predložijo trgovci skupaj z ostalimi odrezki za prodana racionirana živila za mesec december. Morebiti preostalo zaseko so dolžni vrniti v ponedeljek 2. januarja t. l.

KINO MATICA Telefon 22-41

Nedelja:
Detektivska zgodba bistrega četveronožca
NJEGOV NAJBOLJŠI PRIJATELJ
Harry Piel s svojim čudovitim kosmatincem.

Ponedeljek, torek in dalje:
Pikantna zakonska komedija:
KONCERT
Harry Liedtke, Käthe Haack, Gustav Fröhlich

Predstave: v nedeljo, ponedeljek in torek ob 14., 16. in 18. uri.

KINO SLOGA Telefon 27-30

Danes poslednjič:
SKRIVNOSTNA HIŠA
z najboljšim francoskim karakternim igralcem Ralmu-jem

Za božične praznike:
Krasen film iz dijaških let — njih zabave in skušnjave:
MLADA SRCA
Harald Holberg, Ingrid Lutz, Liska Malbran. — Predstave ob 14., 16. in 18. uri.

KINO UNION Telefon 22-21

Danes v nedeljo premiera moderne zakonske anekdote
TEBI NA LJUBO
Winnie Markus in Hans Holt
Predstave danes in v praznikih ob 14., 16. in 18. uri.

KINO MOSTE

Božično darilo našim obiskovalcem — naš odlični spored: v nedeljo in na Božič ob 10.30, 14., 16. in 18. uri
CIGANSKA LJUBEZEN
Attila Hörbiger, Heidemarie Hatheyer
Na Štefanovo ob 10.30, 14., 16. in 18. ter naslednje delavnike ob 18.:
NORA
Odlična Ibsenova drama z Luize Ulrich in Viktor Stahlom!
Svojim obiskovalcem želimo srečne božične praznike!

Nedelja na Notranjskem

Postojna, 20. decembra.

Brez snega in hude burje mineva letošnji adventni čas na Notranjskem. Prijazna, prizanesljiva jesen hoče mirno podati roko botri zimi, ki bo zagospodovala še ta teden. Notranjska priroda nudi prizore tihega, ubranega pokrajinskega ugodja. Kdaj pa kdaj se človeku zazdi, da gre že na pomlad in da že poganjajo sokovi v drevje. Po Postojni vsak večer srečuješ več ljudi, ki neso domov smrečico, da bo za praznike pričarala v toplo sobo ali v vojašnico nekaj božične idile.

*

Popoldansko sonce mi je posijalo skozi okno, ko sem sédel za mizo, da napišem nekaj svežih vtisov iz notranjske deželice. Tako blizu morja smo! Le skok čez klance in že se strmečim očem odpre gladina Jadranskega morja. Toda bližina morja prinaša na Kras poleg blagih sap tudi jadranske muhavosti. Bog nas vari, da bi bili tudi ljudje tako prevrtljivi! Pa niso. Bogu hvala, da ne! Kraševci že ne. Se niso vrgli po muhavosti vetrov, marveč po stanovitnosti kraške skale.

Da jih spoznamo, je treba v nedeljo k njim v vas. Med tednom ne utegnejo, ne oni. Je kar od sile opravkov, preden bo zagospodarila zima. Ampak nedelja med Notranjci je prijetno plačilo za tegobe, ki jih takole iz dneva v dan nanaša teden.

*

Notranjska nedelja, taka, da ostane v spominu, mora biti tudi na zunaj svetla, mirna, slovesna. Kdor je kdaj — kakor mi — videl vziti krvavo oblo nad Javornikom, ki ga je bil čez noč pobelil sneg, ne bo pozabil čudovitega tkiva, ki je kakor škrlatna preproga, prepolna iglic in biserov. Sončna luč se je prelivala skozi sveže ivje in zasrenjene vrhove starih jelk. Prizor je bil le kratek. Naglo se vzpne nebesni gospodar, da dostojanstveno poroma čez svod, zdaj po sami sinjini, zdaj skozi neštete zavese belih in sivih oblakov. Ves rdeče ožarjen se drami Nanos, dalje Trnovski boršt, Črni vrh pa na južno stran primorski vrhovi vse tja do Učke, do domovine Velega Jože.

Nekje iz dolinske megle in tišine jesenskega jutra poje zvon. Poje in vabi: Kvišku srca! Nedelja je, notranjska nedelja, svečana in spokojna. Ljudje hite v Postojno k maši. Zgovorni so, samozavestni na cesti, brez hlinjene pobožnosti v cerkvi. In postojnska farna cerkev je res pravi hram pobožnosti. S svojima dvema stolpoma in s prostornim obzidjem, ki tvori prav za prav jedro Postojne, gospoduje nad mestom in daleč nad pokrajino. Vsa poslikana, s širokimi spovednicami, ki jih krasijo spodobni originali, z lepo reziranimi klopmi, ne preveč prostorna, vendar pa z vsem bogato napolnjena, nudi zanimivo sliko svoje farne srenje, sliko meščanske imovitosti in po kraškem značaju samem danega, mirnega ponosa okoliških gospodarjev.

Kako živo je zdaj ob nedeljah dopoldne v Postojni!

*

Pravila nam je postojnska gospa, da medsebojni družinski obiski tod niso v navadi, niti ob nedeljskih popoldnevih ne. Se v hiši kar začudijo, če pride kdo nepovabljen na obisk, da se ni kaj hudega zgodilo?... Stara pa je navada postojnskih meščanov, ki so čez teden dovolj v stiku s prirodo, bodi v gozdu, bodi na polju ali po kupčiji, da se v nedeljo popoldne shajajo v gostilni, kjer se pogovorijo o dogodkih, vržejo kvarte, prisluhnejo pomenku ali celo priljubljeni pesmi gostov. Zdaj jim družbe ne manjka. Vendar pa delovni svet, ki se je čez teden pošteno utrudil, rad stopi v nedeljo popoldne v okolico, bodisi v gostilno ali pod kmečko streho. V Kazarjih, kjer se odcepi cesta na Reko, je ob nedeljah popoldne gneča. Ko se je oni dan na večer že polegel hrum žejnih in lačnih in so se že razklenila omizja, tistih veselih, mladih ljudi, ki se venomer imajo radi, radi, radi — skratka, ko je obsedela v kuhinji le še peščica Ljubljančanov v družbi domačinov, smo si bolje pogledali v oči in je beseda dala besedo, kakor da nas je dolga leta ločil cel ocean, ne pa minljiva meja tam nekje pri Ravberkomandi. Notranjec pove svoje naravnost, ne izza ovinka. Vračamo. Predsodki padajo. Nezaupljivost splahni, nova vera vstaja. Notranjcu marsikaj ni všeč. Ampak dopovedati si da, buča trmoglava. Vse tisto kar je prestal, ga skoraj bahavo dviga nad Ljubljančana. Saj ima prav. Toda Ljubljana se pa zaradi par cafut, ki so se vlačile z badoljevščino, tudi ne da kar takole smoditi. Pa se dogovorimo, da bo le tako pošteno in prav, če se bomo samo po dobrem spoznavali in cenili. Ljubljana, srce našega naroda, mora tudi Notranjcem utripati s polno in zdravo krvjo in jim mora sijati kot bela metropola našega kulturnega duha in gospodarskega dela. Nam iz Ljubljane pa je naloženo, da z razumevanjem in ljubeznijo pozlatimo vso neprecenljivo klenost in železno vztrajnost, s katero je notranjski rod stopil iz svoje hiše spet na domači prag, zastrl oči, se zagledal v novi dan in si rekel: »Kakor da so bile sanje, mučne, črne sanje.«

*

O da, ampak bilo je toliko krute resnice! Tole mi je tam v Kazarjih rekel prijatelj Ivan, mladi gospodar iz Matenje vasi: »Več kot šest let sem bil vojak. Dovolj sem videl, dovolj doživel. A kaj je bilo najhujše? Kadar koli sem se pokazal doma, že so prišli pome. Toliko železja, fant moj, kolikor sem ga jaz prenosil na rokah, ne dvigneš ti z obema rokama!«

Bilo — minilo. Človek rad pozablja grenkobo. Kar je lepega, ganljivega, pa trajno ostane v duši. S sedanjim rodom bodo morda umrli tudi spomini na doživljaje v zadnjih letih, pesem pa bo ostala. Notranjska pesem, preprosta, samorasla, kakor brin na kraški samoti:

»Zbogom, dom predragi kraj,
moje ljube dom!
Bogve ali še kedaj
tebe videl bom.

Zapuščam, ljubica, te jaz,
obriši si solzè —
in kadar meč mi pade iz rok
v grob me položé...«

Star očanec, oprt ob pastirsko palico, je ždel za pečjo in netrpoma strmel v goste iz Ljubljane, kakor da jih s svojimi orljimi očmi razbira, ali so pravi ali ne. Gospodinja pa je stopila k podbojem in skrivaj šla z roko pod oči. Nekaj vlažnega se ji je tam nabralo. Notranjska pesem je zvenela ubrano, zmagovito... Se bomo še videli? Še, Ivan iz Matenje vasi! Nemara celo za Božič! Srečno ga praznujte, Notranjci! **tr.**

Jurčičeva nagrada za pripovedništvo

»Dobra knjiga« je ustanovila ob stoletnici rojstva slavnega sodelavca Narodne tiskarne, pisatelja Josipa Jurčiča »Jurčičevo nagrado za pripovedništvo« v znesku 6000 lir. Za prvo nagrado je dospelo do določenega roka premalo rokopisov, da bi moglo literarno razsodišče izbrati in nagraditi najboljše delo, zato nagrada letos ni bila podeljena.

»Dobra knjiga« se je odločila, da Jurčičevo nagrado razpiše za leto 1945. v višini

15.000 LIR.

Nagrada je namenjena izvirnemu slovenskemu romanu v obsegu 16 do 24 tiskovnih pol. Delo mora biti nesporne umetniške vrednosti in tako, da bo razsodišče spoznalo v njem pomembno obogatitev naše slovstvene kulture.

Rokopisi za to nagrado, ki bo podeljena dne 1. oktobra 1945, se sprejemajo najpozneje do 1. septembra 1945. Razsodišče pa bo upoštevalo pri izbiranju najboljšega dela tudi izvirne romane, ki bodo že pred tem rokom izšli v »Dobri knjigi«. Pisatelji, ki imajo svoja dela pripravljena ali jih še pišejo, lahko torej izroče rokopise čim prej mogoče. Anonimno in z geslom naj jih izroče samo tisti, ki se bodo držali zgoraj omenjenega roka.

Poleg nagrade prejme nagrajenec še običajni honorar. Le-ta bo za dela, ki izidejo v zbirki pred 1. septembrom 1945, izplačan že ob izidu knjige. Založnica si torej pridržuje pravico, da — v sporazumu s piscem — vsak izvirni rokopis, ki ga bo prejela v zvezi z Jurčičevo nagrado in ki ustreza splošnim zahtevam »Dobre knjige«, objavi v svoji knjižni zbirki še pred 1. oktobrom 1945.

V vsakem primeru je treba poslati rokopise v treh tipkanih izvodih na naslov: »Dobra knjiga«, knjižna zbirka Narodne tiskarne d. d. v Ljubljani, Puccinijeva ul. 5.

Križem po stvarstvu

Neka nedoumna, zagonetna prasila, vzvišena nad časom, prostorom in snovjo, vlada nad vesoljem. Ona je vzmet veličastnega stroja, ki ga nam razodevajo svetovja, a tudi njihovi najmanjši sestavni deli — atomi. Ona je srce vsemirja. Kakor iz nevidnega središča valovi po brezdanjem prostoru od vekomaj in ko bi le za hip odnehala dejstvovati, bi bil konec vsega, vse bi se razblinilo. Na nedognan način je poniklo po njej tudi življenje. Ljubitelj prirode jo zaznava na vsakem koraku to veličastno silo. Vsaka bilka ga spominja nanjo. Odkriva se mu v nebo stremečih planinah, v morja globinah, sleherna živalca jo očituje, šepet potoka mu jo zatrjuje, hrumenje viharja in podzemlska žarja mu jo izpričujeta, sončni vzpon in zaton mu jo vsakodnevno dokazujeta. Vedno ustvarjajoča, vse preoblikujoča in spreminjajoča, a povsod pričujoča veleobsst je ta sila, po kateri je vse nastalo. Bog so jo imenovali tudi naši poganski pradedje (Dažbog, Stribog, Božič), v obliki svetobe, vede in toplote jim je bila izvor bogastva, saj brez nje bi ostali ubogi.

*

Da, vse spreminjajoča sila je. Ko se ozremo v davno megleno preteklost naše oble, zagledamo, primerjajoč jo z današnjo, nekaj popolnoma tujega, druga morja in kopnina, druge živali in rastline. Mnogo milijonov let pred današnjo dobo, torej v starem zemeljskem veku in to za časa karbonske ali premogovne tvorbe, nam bliščí nasproti gladina razsežnega pramorja, ki obkrožuje le en sam, zato pa velikanski otok, mestoma pokrit s plitkimi morji, po površini pa seve mnogo večji kakor vse današnje celine in otočja skupaj. Čez predel, ki ga nam predstavlja danes srednja Evropa, je tekel tedaj — ravnik, tečaja sta pa bila ob Havajskem otočju oziroma v južni Afriki. Na velemočvirjih ob ravniku je vroče sonce pričaralo silne goščave drevja. Drevesa so bila dokaj nenavadna, kakor drevesaste, dvajset do trideset metrov visoke praprotnice s štiri metre debelimi debli, zatem drevesaste, preslicam podobne rastline in tudi različne visoke praproti, kakor jih zmorejo le tropski vlažnotopli predeli.

V tej dobi je bila zemlja dokaj nemirna. Bobnenje in grmenje neštetih ognjenikov se je razlegalo po vsej pracelini. Od silnih potresov so zavaloveli zemeljski predeli zdaj tu zdaj tam, ponekod se je skorja dvigala, ponekod ugrezala. Marsikako plitko morje je usahnilo, prej kopne predele je pa zalila voda. Tedaj so se začeli pogrezati tudi naši močvirni pragozdovi ter so se, ker so bili preplavljeni, podirali na veliko. S sosednih kopnin so prinašale vode drobce rudnin ter jih z njimi zasipali. Na nasipinah so pa nastali novi gozdovi, ki so se zopet pogreznili in tako je v milijonletnih dobah nastalo mestoma po stopetdeset in več premogovnih plasti med plitkimi sloji rudninskih usedlin (glina, pesek).

Pretežni del tedanjega živalstva je bil še v vodah, nižje živalstvo pa tudi vretenčarji, torej ribe, deloma še v močnih oklepih in pa ščitoglavci, plazilcem podobni krkoni; v jačji meri so se začeli tedaj razvijati členonožci, pajkovci in žuželke, ki so bili v predholni tvorbi še bolj redki. Nobenih kuščarjev, nobenih kač ne ptic ni bilo, da ne govorimo o sesavcih.

V izvestni dobi premogovne tvorbe so se začeli strnjevati, narivati in dvigati široki predeli na tedanjem ravniku, med njimi tudi naši pod zemljo poogleneli pragozdovi; nastala so ravniška, karbonska gorovja, ki zdaj dobavljajo človeštvu premog, kakor n. pr. ob Doncu, v Šleziji, na Češkem, v Posarju, v Franciji, južni Angliji in tudi v severni Ameriki. Za poslednjo nam postane to šele očito, če jo zasukamo v lego, ki jo je pred ločitvijo od Evrope zavzemala na pracelini. Ločila se je namreč šele pred par milijoni let, koncem tercijara, njen severni del pa celo v kvartaru, torej pred pol milijona do milijona let, kar je z ozirom na starost zemlje, ki ji prisojajo dve milijardi, zares malenkostna starost.

*

Ko primerjamo čas našega življenja z dobami zemeljske zgodovine, nam postane pa očito, da smo ljudje skromne, brezpomembne enodnevnice. Z ozirom na to dejstvo bi bilo le v našo korist, da živimo to kratko življenje tako, da bo življenja vredno, kar bo le tedaj, ko bo prežet naš duh človeku dostojne miselnosti, ki jo pojajajo le plemeniti čuti, plemenito srce, ko bo torej prežet po kulturi srca. Ta zahteva brez dvoma odslehernika, da zatre v sebi vse one gone, ki ji nasprotujejo in ki so poniževalni za človeka kot višje bitje. Dolžan je pa tudi, da nastopi proti vsem dejanjem, ki ji nasprotujejo. Prepričan o tem, ne osebno, dosledno mora nastopati proti njim, z vsemi sredstvi mora trebiti zlo, če hoče biti apostol srčne kulture. Žal je ta, dasi edino sredstvo za izboljšanje žitja med ljudmi in narodi, pastorče, človeštvo je šlo svojo pot mimo nje in baš to je postalo usodno. Zato nam mora biti jasno, če se vprašamo z besedami pesnika: ... kdo v bran se stavil bode sili jezni, kdo luč prinesel bratovske ljubezni?..., da bo to le kultura srca, torej njega cvetka.

O. S.

Poskus obkolitve pri Budimpešti

»Neues Wiener Tagblatt« objavlja iz peresa svojega berlinskega korespondenta naslednji članek:

Sovjeti so odkrili velike načrte v madžarskem prostoru. Ne omejujejo se le na en napadalni cilj, na pr. na Budimpešto, marveč izvajajo pritisk tudi na področje južno od Blatnega jezera do Drave. Podoba je, da se čutijo dovolj močne, da lahko na več mestih

poskusijo svojo ofenzivno srečo

ob istem času. Prav gotovo jih vabi položaj in razmere v jugozapadnem madžarskem bojiščnem prostoru, katerega bi radi izrabili z vsemi mogočimi prednostmi, nič manj pa jih ne mikajo smotri na vzhodni in južni strani Blatnega jezera ter na obeh straneh Budimpešte. Temeljna zahteva, ki ustvarja pogoje za takšno ofenzivo na široki fronti z več istočasnimi klini, pa je razpolaganje z močnimi silami.

Sovražni načrt razodeva, da bi Sovjeti radi z južne strani Blatnega jezera motili južnovzhodna mejna ozemlja nemškega Reicha ter bi z dvostranskim manevrom dvignili Budimpešto iz tečajev. Čelnega napada na Budimpešto si nasprotniki menda ne upajo podvzeti. Podoba je, da so prepričani, da bi takšen napad izzval težke pouličnе boje in borbe od hiše do hiše, kar bi terjalo od napadalca velike izgube.

Sovjeti so vedno kazali

nekakšno operativno častihlepje

in niso prav nič skoparili z dalekosežnimi bojnimi kockami. To se kaže sedaj tudi na Madžarskem. Obsedla jih je misel, da bi Budimpešto ogrozili z južne in severovzhodne strani ter jo izločili iz boja, obenem pa bi se s takšno akcijo približali jugovzhodnemu mejnemu prostoru nemškega Reicha.

Razvoj za to ofenzivo je bil podan tedaj, ko je sovražnik napravil mostišče pri Batini in Apatinu, vendar je izprva še prikrival svojo namero. Hotel je zavesti Nemce, da bi izločili oborožene sile na odsekih, kjer so hoteli Sovjeti šele pozneje nastopiti. Vodstvo nemške vojske z generalom Friessnerjem na čelu je spregledalo to nakano. Odredilo je, da se imajo ob Blatnem jezeru sovjetske sile samo ustaviti.

Rezerve so se na tem odseku bojišča dovajale samo v tolikšni meri, kolikor je nujno zahteval trenutni položaj.

Nemško vojaštvo v okolici Budimpešte pa je ostalo slej ko prej na svojem mestu in ga niso poslali na odseke, ki so se zdeli sicer ogroženi, a so imeli v operativnem pogledu manjši pomen. Z ničemer ne bi bilo Sovjetom na južnem odseku madžarskega bojišča bolj ustreženo, kakor če bi bili Nemci vrgli močne sile v bojni odsek pri Pečuhu. Sovražnik bi bil v tem primeru poskusil te čete obvladati ter mimo njih nastopiti pohod proti svojim ciljem na severu in zapadu. Nemško vojaško vodstvo je položaj bistro spregledalo in podvzelo le najpotrebnejše ukrepe. Na ta način se mu je posrečilo ustaviti sovražnika na južnem odseku Blatnega jezera in zapadno od Kapošvara na črti, ki sega od Balatona proti Barošu ob Dravi. Ta

zaporna črta ne dovoljuje boljševikom,

da bi izvedli prodor proti štajerski, obenem pa leži dovolj daleč od nemške državne meje, da popolnoma jamči za njeno varnost.

Proti Budimpešti naperjeni obkoljevalni manever kaže še drugo težišče severno od Budimpešte, torej v prostoru med kolenom Donave pri Vaču, Hatmanu in Budimpešti. Tu se je nasprotniku nedvomno posrečil globlji vdor, vendar pa je obkoljevalni manever, izvršen na zapadni strani Donave med Blatnim jezerom in otokom Csepel, le malo napredoval.

Gozdni boji na južnem delu gorovja Matra ter v Bukku se lahko smatrajo kot vzhodne konice poskusa obkolitve Budimpešte s te strani. Boji pri Miškolcu imajo samo pomen vezanja sil. Nasprotnik vidi v bitki, ki se je razvnela za Budimpešto, enovito podjetje, katerega skuša izkoristiti z močnimi silami. Nemško vojaško vodstvo se ne sme dati preslepiti ter mora videti v bitki le njene bistvene točke.

Bistvo vsega skupaj pa je onemogočiti obkolitev Budimpešte. Vsi drugi cilji so v primeri z navedenimi podrejenega pomena. Ozemeljske pridobitve Sovjetov med Donavo, Dravo in Blatnim jezerom je sicer obžalovati, vendar pa ne smemo pozabiti, da so v primeri z operativnimi cilji prav malo pomenljive.

Božična slika slikarja Pietra Brueghla

Bilo je v decembru leta 1565. Sloviti holandski slikar Pieter Brueghel se je že dolgo veselil bližajoče se zime, ko se je odločil za izvedbo svojega načrta, da simbolično naslika posamezne mesece. Dotlej je izdelal že Poletje in Jesen. Želel je naslikati še zimsko sliko: prikazati je hotel vso lepoto, notranji mir sveta v snegu in mesec december, iz katerega se je razcvel skrivnostni cvet božičnega časa.

V drugih mesecih Brueghel ni imel težav. Bežni sprehodi po polju, gozdu in vaseh so mu nudili mnogo vtisov, s pomočjo katerih je v srečnem navdušenju s čudovito naglico lahko izgotovil slike.

To leto pa, ko se je Brueghel tako hrepeneče oziral za cvetno-belo, z neba padajočo, praznično obleko zemlje, je bil december, ki je druga leta sprejemal darilo bleščečega se snega, kakor osivel, čemeren človek, ki ga nobena stvar več ne veseli in ki zato tudi ne misli, kako bi drugega razveselil. Decembrski dnevi so naglo hiteli in še vedno ni bilo snega. Zemljo so pokrivali megla, mrzlo vlažni zrak, vreme tako mrko, kakor je mrka vezava knjige, v kateri so naslikane žalostne note maše zadušnice. Brueghel je preživljal žalostne decembrske dneve v mučnem razpoloženju. Že se mu je zdelo, da izraža nemi pogled ljubljene žene prošnjo: »Veliki Pieter, kaj je s teboj? Pomisli vendar na našega malega Pietra!« Tedaj se je Brueghel oddahnil. Opazoval je svoje dremajoče dete, ki se je v spanju sladko smehljalo. »Kakšna sreča navdaja malčka!« zašepetal. »Sreča, ki mora bivati v skriti notranjosti njegove mlade duše!« In Brueghel se je naglo dvignil; začutil je, da prihaja veselje iz lastne duše, predvsem božično veselje. Poljubil je svojo ženo in ji dejal:

»Zimo, po kateri hrepenim, si bom napravil sam! Na prvi božični dan ti bom pokazal svojo zimsko sliko. Ah, to bo mirna božična slika! Nato bomo praznovali božične praznike, ti, mali Pieter in jaz! Moja slika, moja že tako dolgo zaželena slika se bo v svitu sveč svetila kakor moja najlepša slika! To vem za gotovo!«

Brueghel se je zaprl v svojo slikarsko delavnico. Na jed in pijačo skoraj ni mislil, le nekaj ur je posvetil spanju: pograbilo ga je tako stvariteljsko veselje, kakršnega on, ki je bil tudi sicer vnet in marljiv slikar, še ni bil doživel. Zdelo se mu je, da mu nevidne roke pomagajo slikati. Kot silni pomočniki so mu stali ob strani spomin, hrepenenje in domišljija. Spomin: kako se je sam kot otrok z drugimi otroci podil po ledu; vrnitev lovcev, kakor jo je doživel kot otrok; zaledenele in zasnežene gore ozadja, kakršne je videl v Alpah na svojem potovanju po Italiji. Hrepenenje: spokojna vas v pričakovanju glasov zvonov iz cerkvenega stolpa, naznanjajočih božični praznik in visoko v zimskem zraku kakor strelica hrepenenja plavajoča črna ptica. Domišljija: vse prestavljeno v čar v sanjah doživetega decembrskega dneva, nad katerega modro-sivim nebom je sijalo večno sonce, čeprav njegove zlate okrogline ni bilo več videti... Tako je naslikal Brueghel v nekaj dneh in nočeh svojo sliko decembra, medtem ko je pred zaprtimi okni valovila mrzla megla.

Pozno popoldne nekega decembrskega dne je potrkala njegova žena tiho na vrata. Brueghel se je dvignil kakor človek, ki se je pravkar prebudil. Odprl ji je. Tedaj je zagledal srebrno svetlobo veličastne zime. Na zemljo je plavalo na milijone snežink. Brueghel je objel svojo ženo in ji zaklical:

»Zima je tukaj in moja zimska slika je končana! Ne, prav nič mi ni treba spreminjati! Obe sta lepi, resnična in moja naslikana zima!... In sedaj, draga žena, se pripravimo za praznovanje svetega večera!«

To so bili Brueghelovi najlepši božični prazniki. Njegove oči so se vedno znova ustavljale na dokončani sliki, na zimski sliki njegovega notranjega obraza, na najlepši zimski sliki, ki jo je svet kdaj koli videl in kakršne lepše nikoli ne bo videti v vseh časih, ki bodo še prišli, slika, ki kakor nobena druga izžareva nevidni čar božiča, ker je ustvarjena iz navdahnjenja nevidne duše.

Griša Koritnik:

Mir ljudem...

Čar in smisel premišljujem
legendarne polnoči,
dobri davni čas blagrujem
ob nasprotju zdanjih dni.

Čredo gledam in pastirje,
borni hlev in Rojstvo v njem,
pa si mislim: tukaj vir je
zemske sreče: Mir ljudem...

Pa se spet mi v misel vriva
čuden dvom, da ni tako,
da je vsa radost minljiva,
da me vara tudi to.

Sanjski čar mi trga sproti
zvitega Heroda gnev;
glas o miru in dobroti
je le daljon, tih odmev...

Ada Škerl:

Sveta noč

Rezek mraz je silil skozi debele zimske plašče prav do kože. Gosta megla se je brezobzirno zaganjala v zardela lica in vsiljivo silila v pljuča, da so ljudje bolno pokašljevali.

Na križiščih cest so v razposajenem vetru trepetale viseče električne svetilke in s svojo močno svetlobo komaj predrle ozek kolobar nepreglednega meglenega oblaka.

Ceste so bile skoraj zapuščene. Samo včasih je udaril iz zakotne gostilne pijan glas, ki je takoj zamrl v sanjajoči mirnosti dremajočega mesta katero je tu pa tam nasilno prebudil zategli žvižg odhajajočega vlaka. Le za hip je osvetlil od časa do časa sivo cesto rumen šop svetlobnega žarkovja avtomobilskega žarometa.

V opekastordeči frančiškanski cerkvi so zadeneli s kora poslednji pobožni akordi. Se porazgubili.

Tema se je tihotapila iz kota v kot. Se prituljeno plazila mimo mračnih lesenih spovednic, iz katerih se je čulo pritajeno šepetanje. Lezla proti pobarvanemu stropu in se umaknila ob prvem medlem žarku svetlobe.

Na rjavem od lesnih črvičkov navrtanem klečalniku, je klečal osmošolec Janez Špinača. Glavo je imel zakopano v dlaneh.

Na sivorjavi steni, od katere se je krušil omet, je na zarjavelem žeblju visela velika slika svete Terezike v pozlačenem okvirju.

»Sveta Terezika! Zaupno se obračam k tebi v strašni bolesti. Ne dopusti, da bi morala mama umreti, ko jo še tako potrebujem.

O, sveta devica! Če moreš, odvrni od mene gorje, ki bi me zadelo z materino smrtjo. Vrni bolni materi izgubljeno zdravje!

Daj, da bo mama jutri, na sveti večer, vsaj malo boljša.

»Oče naš... daj nam...«

Dolgo je molil.

Začnji duhovniki so odhajali iz spovednic in drug za drugim stopali v zakristijo, da se je težka baržunasta zavesa pri vratih neprestano gubala.

Cerkev je bila prazna. Samo v zadnji klopi je sedela stara izmozgana žena, ki sta ji starost in mraz stresovala suho telo.

Janez se je ozrl na podobo. Zdelo se mu je, da mu je svetnica pokimala. Se mu nasmehnila.

Olajšan je vstal. Plašno mu je sledila temna senca, ko je lahno upognjene glave stopal proti vratom. Pri kamnitem kropilniku je omočil prste in se pokrižal. Pogledal je na glavni oltar, okoli katerega je plaval sladkobni vonj po kadilu. Zeleni plamenček večne luči je nemirno utripal in plapolajoče begal za zadnjo kapljico olja.

Cvrk! Večna luč je ugasnila.

Janeza je spreletel grozničen srh.

Planil je na mokro cesto. Iz megle je rahlo rosilo. Mraz je ponehaval.

V cerkvi so se pa vnele izsušene ustne starke enolično premikale in debele rožne pagode so počasi drsele po njenih koščenih prstih.

Temno, temno je bilo v Janezovi duši, ko je trudno štorkljal po umazanih vegastih stopnicah proti svoji podstrešni sobici.

Dolgo ni mogel zaspati. Dušilo ga je pekoče ihtenje neizjokanih solz.

Zunaj je lilo izpod temačnega neba. Burja se je lovila s sajastim dimom, ki se je vil proti sivočrnemu nebu in se brez sledu razblinjal v njem.

Janezova mati je bila v bolnici. V tisti veliki pusti hiši, ob kateri se neprestano plazi smrt. Preži. Čaka.

Bolniško poslopje je bilo kot izumrto. Težke deževne kaplje so, kakor koščeni prsti smrti, trkale na mlečna stekla velikih oken. Drsele po šipah in se združevale na pločevinastih okenskih policah v kristalne solze.

Prostorna bolniška soba. Železne postelje. Vse enake.

Po večerji je, že tako zaspani, pogovor med bolnicami potihnil. Slišalo se je le pritajeno vzdihovanje in šum odej. Nočna sestra je utrnila dvoje luči. Samo ena je še žalostno razsvetljevala sobo.

Tišina. Prekinjale so jo samo drsajoče stopinje nočne sestre, ki je hodila po sobi.

Pri zidu je ležala Janezova mati. Njene vročične oči so brezizrazno strmele v poltemo, iz katere so se odražali upadli obrazi bolnic kakor grozotne podobe. Potne roke so krčevito grabile odejo.

»Oh, boli... Pa ne smem še umreti... Ne... Kaj bo otrok brez mene... o, Bog!... Šla bom stran od teh zidov in se bom pozdravila... Marija!... Sveta Terezika...«

Močan curek dežja se je zaletel v mokre šipe. Ječalo je po mestu, kot ob polnočni uri strahov.

»Sinko! Moj Jani... bodi... dober... so še zašepetale brezkrvne ustnice.

Na mrzlem hodniku je na nosilnici ležalo izmučeno truplo.

V zvoniku se je sprožila ura in treh zamolklih udarcev porušila nočno tišino. Oglasila se ji je druga. Oddrdrala tretja svojo hreščečo pesem v tričetrtinskem taktu.

V sobi so plašno plahutale črne smrtne sence...

Janez se je zgodaj zbudil. Pokril je starinsko posteljo z rdečo odejo, vso objedeno od moljev.

Nato je stopil k edinemu oknu, ki je pozabljeno samevalo med štirimi neprijaznimi stenami in bilo drobno posuto s starimi mušnjimi odpadki.

Iz kotov je zaudarjala plesnoba. Vsepovsod prah. Pajčevine, v katerih so viseli mrtvi pajki skrčenih suhih nožic.

Snežilo je v gostih debelih kosmičih. Zdelo se je, kakor bi se puščobno zidovje na nasprotni strani dvigalo proti nebu. Višje. Vedno višje. Se nato zopet znižalo in se ponovno dvignilo.

Po skromnem zajtrku je oblekel ponošeno suknjo, edino dediščino tragično umrlega očeta. Privihal je ovratnik in stopil na ulico. V čevljih mu je klokalo in drobni zračni mehurčki so se prikazovali izpod strganih podplatov.

Z zadnjim pristrađanim denarjem je kupil malo smrečico in jo okrasil. Popoldan jo je nesel bolni materi.

Omamen vonj po narkozi in zdravilih mu je legel na pljuča, ko je odprl steklena vrata bolniške sobe. Smehljaje je krenil proti materi.

»Mama! Božička sem ti prinesel!«

Onemel je. Postelja je bila prazna. Samo črna tabla je še vedno nosila napis:

»Terezija Špinača, 49 let.«

Strašna slutnja se mu je zarezala v mozeg. V kri.

»Kje je moja mama?« je zakričal.

Zaman je čakal na odgovor. Samo po sobi je odmevalo. Strahotno.

»Kje je moja mama?...«

Cunjasto je naletavala bela snežena vata, ko je bolestno stisnjenih ustnic stal pri mrtvi mami v mrtvašnici. Blesk njegovih grenkih solz je bil večji od bledega soja belih svečk.

Ure so minevale.

Nočilo se je že, ko se je ihte poslovil od matere.

Začulo se je mogočno potrkovanje velikih bronastih malikov iz zvonikov mestnih cerkva. Njihov zvok je radostno plaval nad pobeljenim mestom.

Sveti večer je bil.

Iz priprtega okna gosposke hiše je sanjavo zadrhtela pojoča violina:

»Rajske strune...«

Janez se je naslonil na zasneženo plinsko svetilko in neutolažljivo zajokal.

In srebrne zvezdice so mehko naletovale v molčečo sveto noč...

Srečne božične praznike

toplo želi vsem svojim naročnikom in čitateljem, inserentom in sotrudnikom

»JUTRO«

*

Zaradi trodnevnega praznika bo izšla prihodnja številka »Slovenskega Naroda« v sredo zjutraj, prihodnja številka »Jutra« pa v četrtek zjutraj.

Iz Ljubljane

u— **Naročnike in čitatelje, ki so našo prvo objavo prezrli, ponovno opozarjamo, da izhajata zaradi izključno nočnega dela v tiskarnah tudi »Jutro« in »Slovenski Narod« v jutranjih urah in ne več zvečer, kakor sta izhajala doslej. Storili smo vse, da se oba lista dostavljata naročnikom na dom kar najbolj redno in čim prej zjutraj.**

u— **Novi grobovi.** Dne 4. novembra je umrl v starosti 33 let g. ing. **Anton Michaliček.** Za njim žaluje neutolažljiva mati, Marija Michaliček, ter ostalo sorodstvo. — Za vedno je zapustila svojce, mati, babica, teta, svakinja in tašča gospa **Elizabeta Zore,** rojena Kos. Sv. maša zadušnica za pokojnico se bo brala dne 2. januarja ob 7. zjutraj v Ljubljani, v cerkvi Marijinega Oznanjenja. Za pokojnico žalujejo rodbine Kos, Osojnik in Poček. — V cvetu mladosti je smrt pokosila 22-letno gdč. **Jožico Majaron.** Za njo žalujejo oče Josko, sestra Mara, Angelca ter Ankica in drugo sorodstvo. Pogreb bo v ponedeljek 25. t.m. ob pol 4. popoldne z Žal, iz kapelice sv. Nikolaja na pokopališče k Sv. Križu. — V zavetišču sv. Jožefa je umrl gosp. **Anton Knez,** policijski tajnik v pok. Pokopali ga bodo v ponedeljek, 25. t. m ob pol 3 pop. z Žal, kapelica sv. Antona, k Sv Križu. — Dne 30. oktobra je umrl po dalješem trpljenju 33. letni **Jakob Šemé,** viš. policijski stražmojster v p. Za njim žalujejo brata, sestre in sorodniki. Maše zadušnice za pokojnikom bodo v cerkvi Marijinega Oznanjenja dne 30. t. m. in vse petke v januarju 1945, vsakokrat ob 7. uri, slovesni rekvijem pa bo 19. januarja 1945 ob 7. zj. — V Ljubljani je po daljši bolezni umrla v soboto ob 14.30 vdova po sodnem nadsvetniku ga. **Pavla Oblakova.** Pokopali jo bodo med prazniki, dan in ura pogreba pa bosta šele določena. Pogreb bo z Žal na pokopališče k Sv. Križu. Za pokojno blago gospo žalujejo globoko prizadeti otroci, snaha in zetje, vnučki in drugo sorodstvo. — Pokojnikom bodi ohranjen blag spomin, preostalim izrekamo tudi naše sožalje.

u— **Poroka.** Dne 25. novembra sta se poročila v cerkvi sv. Petra v Ljubljani g. Ivan Heller, bančni uradnik, in gdčna Špelca Černe, uradnica iz št. Vida. Priči sta bila nevestin brat g. Anže Černe in g. Vital Seunig, trgovec iz Ljubljane. Mnogo sreče!

u— **Slovenske božične radijske oddaje.** Poslušalce ljubljanske radijske postaje opozarjajo prireditelji na naslednje slovenske božične oddaje: Dne 24. t. m. (Sveti večer) od 14.15—16.00: **Slovenska slikanica.** Svetonočni običaji v besedi, pesmi in glasbi. Sodelujejo: člani radijske igralske družine, deželani, mladinski zbor, tercet sester Finkovih, Prevorškov sekstet, Hebein s citrami in koledniki. Vodstvo: prof. Jože Peterlin. — Od 22.15—23: **»Glej zvezdice božje«.** Radijski orkester, vodi D. M. Šijanec, sodeluje komorni zbor. — Dne 25. t. m. (božič) od 20.15—21.30: **»Henrik — Gobavi vitez«.** — Zvočna igra po istoimenskem misteriju, napisal Ksaver Meško. Izvajajo člani radijske igralske družine. Vodstvo inž. Ivan Pengov.

u— **Evangeljske službe božje** v božičnih praznikih se bodo vršile 24. decembra ob 15 in 25. decembra tudi ob 15 v zakurjeni cerkvi.

u— **Pošta Kočevje** vrši od 22. decembra tudi paketno službo. — Poštna direkcija v Ljubljani.

u— **Denarni in zavarovalni zavodi Ljubljanske pokrajine** na praznik sv. Štefana 26. decembra ne poslujejo. — Združenje denarnih in zavarovalnih zavodov Ljubljanske pokrajine.

u— **Veterinarska ambulanta društva Mali gospodar** na Gallusovem nabrežju 33 posluje od sedaj naprej samo ob ponedeljkih, sredah in petkih od 15 do 16.

u— **Vabilo beguncem in njihovim prijateljem.** Na praznik sv. Štefana, 26. t. m., priredi Odbor za dolenjske, notranjske in belokranjske begunce v Ljubljani ob 15. popoldne v uršulinski dvorani na Kongresnem trgu (vhod v dvorano je iz Nunske ulice skozi zunanjo šolo) igro »Vrnitev«. Pred pričetkom igre bo podal predsednik Odbora poročilo o delu odbora v letu 1944. Vabljeni so vsi begunci in tisti, ki sočutvujejo z njimi. Prodaja vstopnic je v Kmečki pisarni in eno uro pred predstavo v dvorani. Čisti dobiček je namenjen za begunske družine. V primeru alarma se bo predstava začela pol ure po končanem alarmu.

u— **Naval na razdeljevalnice božičnih dodatkov** je v soboto nekoliko ponehal. Deloma zaradi tega, ker so »g abežljivci« na žganje že prejšnje dni prišli do svojih deležev, deloma tudi zaradi tega, ker so gospodinje zadnji dan pred prazniki imele opraviti s peko in kuho. Tudi mladina je prišla več ali manj na svoj račun. V soboto je v nekaterih mlekarnah še dobila orehe, ki jih je prejšnje dni zmanjkalo.

u— **Današnji živilski trg** je bil zadnji pred božičnimi prazniki. Na trgu je bilo še največ naprodaj smrečja in mahu. Prodajali so ga na Vodnikovem trgu, na stojnicah na Pogačarjevem trgu in pri trimostju. Ljubljančani so ga kupovali z vnemo, tako da je bila zlasti pri trimostju prava gneča pred prodajnimi mizicami. Takih, ki so si omislili kar celo drevo, pa je bilo v primeri z lanskim letom znatno manj. Večinoma so se kupci zadovoljili s posameznimi vejicami smrečja, drugi pa z vejacami omela, ki naj v stanovanja pričarajo med prazniki vsaj nekaj božičnega razpoloženja. Za kislo zelje je na trgu večno dovolj kupovalk. Dobava je redna, vendar premajhna. Kakor pri vseh drugih delitvah, bi bilo tudi pri kislem zelju prav, če bi ga prodajalo več prodajalcev. Prodaja zelja je sedaj tako urejena, da ga prodajajo razen na osrednjem trgu samo še na dveh, treh krajih. Prebivalstvo nekaterih predmestnih okrajev mora hoditi, če si hoče nakupiti kislega zelja, prav na glavni trg. Pri tem zamudi mnogo dragocenega časa, pogosto pa mnoge gospodinje ostanejo brez njega.

u— **Vsi bomo za božič brali knjigo »Brzonožec in puščica«!**

Čitajte in skrbno zasledujte opozorila in navodila o zaščiti pred letalskimi napadi, ki izhajajo dnevno v časopisju. Ne pozabite na te objave ter se točno ravnajte po njih!

Križanka štev. 87

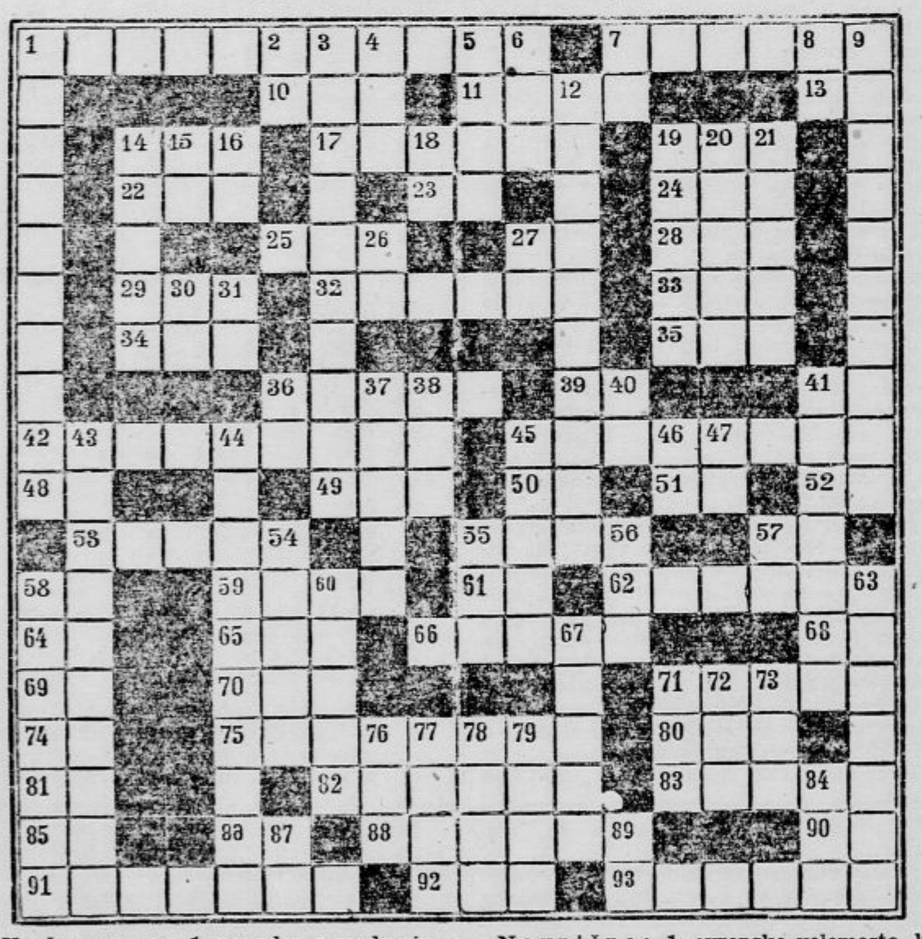

Vodoravno: 1. napaden z modernim orožjem, 7. vas na pragu Ljubljane, 10. naravna dolžinska merska enota, 11. cvetlica, 13. začetek gmote, 14. gora na Sp. Štajerskem, 17. ogrožajo ob viharju ladje, 19. barva igralnih kart, 22. nedoločni zaimek, 23. italijanski spolnik, 24. pritok Volge, 25. število, 27. predlog, 28. pleme, pokolenje, rasa, 29. ptič kazuar, 32. nezačinjen, plehek, 33. osebni zaimek, 34. mesto v Srbiji, 35. oziralni zaimek, 36. vrsta ptic, 39. italijanski spolnik, 41. dva enaka soglasnika, 42. vrstilni številnik, 45. vesoljstvo, 48. dva samoglasnika, 49. utrta sled, pot, del proge, 50. latinski veznik, 51. italijanski spolnik, 52. v lucerni, 53. vrste, krogi, 55. ni na tako slabem glasu kakor mačeha, 57. začetek abecede, 58. osebni zaimek, 59. kazalni zaimek, 61. povratno-osebni zaimek, 62. mesto v Vojvodini, 64. arabski žrebec, 65. vzročni veznik, 66. roman Arcibaševa, 68. tuja kratica za približno, 69. egipčanski sončni bog, 70. nadavek, plačilo, ki šteje v kupnino, 71. kvartaški izraz, 74. v licih, 75. naglo in nemirno prestopati, udarjati z nogami, 80. grška boginja, 81. oblika pomožnega glagola, 82. živi v nekem evropskem glavnem mestu, 83. postaja na progi Ljubljana—Trst, 85. vzklik, 86. oblika pomožnega glagola, 88. kozaški poveljnik, 90. podredni veznik, 91. hrapava, ne gladka, 92. žensko ime, 93. spor, nesoglasje.

Navpično: 1. evropsko velemesto, ki je sedaj v ospredju zanimanja, 2. kratica na receptih, 3. število, 4. žensko ime, 5. svetopisemska oseba, 6. nerabljen, 7. egipčanski sončni bog, 8. vas pri Ljubljani, 9. kmečko strokovno glasilo, ki je nedavno prenehalo izhajati, 12. pripadniki stranke, ki je nastopala v Parizu v dobi francoske revolucije, 14. glasbeni instrument, 15. predlog, 16. podredni veznik, 18. okrajšano tuje žensko ime, 19. jamči s svojim premoženjem, 20. sveta podoba, 21. v času, ko, 26. dva samoglasnika, 27. podredni veznik, 30. osebni zaimek, 31. nevarna in neprijetna spremljevalka ljudi, ki žive po taboriščih in v nerednih razmerah, 36. vzklik, 37. nauk o nravnem življenju, 38. vrsta premikanja, 40. francoski spolnik, 41. slovensko žensko ime (Amalija), 43. prednašanje, deklamiranje, 44. uporaba, upotreba, 45. trajen, brez konca, 46. živalski glas, 47. veznik, 54. pritok Rodana, 55. nadležna žuželka, 56. otok med Anglijo in Irsko, 57. arabski žrebec, 58. mesto ob Dravi, 60. norec, 63. uslužbenec gostinske stroke, 67. najbolj znana zagrebška ulica, 71. francoski departma, 72. oče, 73. reka na Nizozemskem, 76. grška črka, 77. sorodnice, 78. pokrajina v Zadnji Indiji, 79. naravno obrambno sredstvo, 84. moško ime, 87. kratica za evangelij, 89. pisemska kratica (vrstni red črk zamenjan).

Dr. Robert Hlavaty

specijalist zobozdravnik

ordinira od 22. decembra dalje

od 8. do 12. ure dopoldne

LJUBLJANA, Ulica 3. maja 4 (pasaža)

u— **Božični sejem za stolnico** je letos privabil skromno število prodajalcev. Poleg raznih drobnarij ponujajo prodajalci le razne izdelke za božične praznike: jaslice, papirnate okraske in svečke.

u— **Za Socialno pomoč** je darovala trgovina Oživald Pengov 300 lir namesto cvetja na grob pok. g. Alojzija Meserka, svojega dolgoletnega poslovodje. — Občina Log je darovala 2000 lir namesto cvetja na grob pok. dekana in župnika na Brezovici g. Andreja Lavriča. — Darovalcem iskrena zahvala.

SPORTNO DRUŠTVO IZTOK

želi vsem svojim dobrotnikom in simpatizerjem

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO!

u— **Obvestilo Slov. Rdečega križa.** Ga. Marija Jakil, Za Gradom 11, je darovala Slov. Rdečemu križu 500 lir namesto venca na krsto sorodnika Karla Koviča; neimenovana 100 lir. Prisrčna hvala!

u— **Rodbina Habjan, Sv. Peter na Krasu,** daruje 1000 lir Rdečemu križu in 1000 lir Zimski pomoči kot božičnico.

u— **Za božični priboljšek v mestnem zavetišču** za onemogle v Japljevi ulici je ga. Fani Ciuha, vdova m. pis. ravnatelja, podarila 500 lir. Mestno županstvo izreka dobrosrčni gospe najtoplejšo zahvalo tudi v imenu podpiranih ter prosi vse prebivalstvo, naj praznuje božič z obdarovanjem podpore potrebnih.

u— **Za stare in onemogle Ljubljančane** v mestnem zavetišču v Japljevi ulici je **Siemens d. d.,** tehnična pisarna v Ljubljani, podarila 200 lir v počastitev spomina pok. g. Adolfa Šusteršiča. Mestno županstvo izreka dobrotnici najtoplejšo zahvalo tudi v imenu podpiranih.

PISALNE STROJE, RAČUNSKE STROJE, radio aparate, nalivna peresa, register blagajne, gramofone i. t. d. — Hitro, precizno in solidno popravlja specialna precizna delavnica

»EVEREST SERVIS«, LJUBLJANA,

Prešernova ulica 44 — Telefon štev. 26-36

u— **Emerik in Hermina Ferlinc** darujeta 300 lir za stare in onemogle v mestnem zavetišču namesto cvetja na krsto blagopokojni ge. Tereziji Fridrich.

u— **V počastitev spomina pok. ge. Milkovič Katarine** daruje rodbina Milkovič-Müller 300 lir za onemogle v Japljevi ulici in 300 lir za Dom slepih.

u— **Podpornemu društvu za gluhonemo mladino** so poklonili gospa Inka Strojanšek 1000 lir, gospa Šarabonova 1000 lir, gospa Anica Janeševa 500 lir in gospa Treo Terezija 100 lir — vse zneske kot božično darilo. Gospod prof. dr. Stanko Gogola pa je poklonil namesto cvetja na grob blagopokojnega g. Martina Oblaka znesek 300 lir. Vsem blagim darovalcem se društvo najsrčnejše zahvaljuje.

u— **Podpornemu Društvu za gluhonemo mladino** daruje gospa N. N. 100 lir v počastitev spomina pokojnega dijaka Martina Kotnika.

u— **Za slepo mladino,** nastanjeno v gluhonemnici, je gospa Minka Šarabonova poklonila 1000 lir kot božično darilo. Blagi dobrotnici se vodstvo zavoda slepih najsrčnejše zahvaljuje. Namesto cvetja na grob blagopokojne sorodnice ge. Mire Premkove je darovala za slepo mladino družina Dobovšek 200 lir.

u— **Za društvo slepih** darujejo namesto cvetja na grob pok. Mih. Rozmanu stanovalci hiše Kersnikova 5, lir 300.

u— **V počastitev spomina pokojne mame** je daroval neimenovan 500 lir Društvu slepih.

u— **Namesto venca** za pokojno Nežo Zobec je daroval njen nečak 200 lir Društvu slepih.

u— **Za Društvo slepih** je daroval g. dr. Anton Švigelj, odvetnik v Ljubljani, 200 lir namesto božičnih in novoletnih voščil sorodnikom in prijateljem. Posnemajte! — Denar hrani uprava »Jutra«.

u— **Namesto cvetja na grob svojega dragega profesorja** dr. Blaža Svetelja daruje lanski IV. letnik trgovske akademije 600 lir neki begunski družini.

u— **Radio aparate, gramofone ali posamezne dele,** kupuje po najvišji dnevni ceni A. Kovačič, Prešernova 44.

u— **Bobič, Slovenska slovnica s pravopisom** je edina za ljudske šole in edina od oblasti odobrena. Služi za meščansko šolo in dom. Cena 12 lir. Založba Kleinmayr et Bamberg, Miklošičeva 16.

u— **Pouk za dijake srednjih šol** se vrši dnevno v »korepetitoriju«, **Mestni trg 17 I.** Razlaga, izpraševanje, ponavljanje! Posebn oddelki za privatiste! Informacije dnevno!

u— **Pisalne in računske stroje ter boljša nalivna peresa** kupuje po najvišji dnevni ceni A. Kovačič, Prešernova 44.

u— **Vse dijake, dijakinje opozarjamo na instrukcije** srednješolskih predmetov in tujih jezikov. Vpisovanje dnevno: **Specialne instrukcije, Kongresni trg 2, II.**

u— **Goste, ki pridejo za božične praznike po vino k nam,** vljudno prosimo, da prinesejo steklenice s seboj. Gostilna Lovšin, Gradišče št. 13.

u— **FORMICOT PASTILE ZA DEZINFEKCIJO UST IN GRLA** dobite v lekarnah.

u— **Vaše perilo lepo in hitro popravimo.** Popravljalnica nogavic Debeljak, Kopitarjeva, pri Zmajskem mostu.

u— **Srečne božične praznike** želi vsem cenjenim gostom gostilna »Lovšin«, Gradišče št. 13.

Oddajniška skupina Jadransko Primorje
RADIO LJUBLJANA

NEDELJA, 24. DECEMBRA

7.00—7.10: Poročila v nemščini. — **7.10—8.00:** Veseli zvoki za nedeljsko jutro. — **8.00—8.15:** Prenos orgelske glasbe iz osrednjega nemškega sporeda. **8.15—8.30:** Versko prelavanje. **8.30—8.50:** Praznična glasba. — **9.50—9.00:** Poročila v slovenščini. — **9.00—10.00:** Prenos osrednjega nemškega sporeda. — **10.00—10.15:** Poročila v nemščini. — **10.15—11.00:** Naša zakladnica. — **11.00—11.30:** Prenos osrednjega nemškega sporeda. **11.30—12.00:** Slovenska ljudska oddaja. — **12.00—12.30:** Napoved sporeda, nato: opoldanski koncert. — **12.30—12.40:** Poročila v nemščini in slovenščini. — **12.40—14.00:** Nemški ljudski koncert. — **14.00—14.15:** Poročila v nemščini in kratek pregled sporeda prihodnjega tedna. — **14.15—16.00:** Slovenska slikanica — Božič v besedi, pesmi in glasbi — vodsvo prof. Jože Peterlin. **16.00—17.30:** Prenos osrednjega nemškega sporeda: Velik božični koncert s solisti, orkestri in zbori: zborne in solistične pesmi, lepe orkestralne skladbe, komorna in orgelska glasba, — vmes **17.00—17.15:** Poročila v nemščini in slovenščini. — **17.30—19.30:** Prenos osrednjega nemškega sporeda: Božič v nemških okrožjih — skupna oddaja vseh nemških radijskih postaj z ljudsko glasbo in prispevki nemških pesnikov. — **19.30—20.00:** Božič na bojišču. — **20.00—20.15:** Božične pesmi. — **20.15—22.00:** Prenos osrednjega nemškega sporeda. — **22.00—22.15:** Poročila v nemščini in napoved sporeda. — **22.15—23.00:** »Glej zvezdice božje« — Radijski orkester vodi D. M. Šijanec, sodeluje komorni zbor. — **23.00—24.00:** Prenos osrednjega nemškega sporeda.

PONEDELJEK, 25. DECEMBRA

7.—7.10: Poročila v nemščini. **7.10—8.:** Jutranji koncert. **8.—8.40:** Prenos službe božje iz stolnice. **8.40—8.50:** Glasbena medigra. **8.50—9.:** Prenos osrednjega nemškega sporeda: Poj in proslavljaj božični slavček: Jutranji koncert Dunajskih dečkov pevcev, igralske družine Hitlerjeve mladine, komornega orkestra in drugih sodelavcev. **9.—10.:** Prenos osrednjega nemškega sporeda: Iz naše zakladnice. **10.—10.15:** Poročila v nemščini. **10.15—11.30:** Prenos osrednjega nemškega sporeda. **11.30—12.:** Slovenska ljudska oddaja. **12.—12.30:** Napoved sporeda — nato: Prenos osrednjega nemškega sporeda. **12.30—12.40:** Poročila v nemščini (eventualno poročilo o položaju) in poročila v slovenščini. **12.40—14.:** Prenos osrednjega nemškega sporeda: Opoldanski koncert z najboljšimi nemškimi orkestri. **14.—14.15:** Poročila v nemščini. **14.15—15.:** Prenos osrednjega nemškega sporeda: »Janko in Metka«. **15.—16.:** Božična idila — sodelujejo: Truda Kellner, recitacije, Jelka Stanič, violina, Čenda Sedlbauer, čelo, Slavko Korošec, flavta, Dulka Dubravska, harfa, Marjan Lipovšek, klavir in Marjan Viher, violina. **16.—18.:** Prenos osrednjega nemškega sporeda: To si želijo vojaki. **18.—19.:** Prenos osrednjega nemškega sporeda: Nesmrtna glasba nemških skladateljev: Bachov božični oratorij. **19.—20.:** Prenos osrednjega nemškega sporeda: Glasbene slike, dirigira Otto Dobrindt. **20.—20.15:** Poročila v nemščini. **20.15—21.30:** »Henrik, Gobavi vitez« — zvočna igra po istoimenskem misteriju — napisal Ksaver Meško, izvajajo člani Radijske igralske družine; vodstvo inž. Ivan Pengov. **21.30—22.:** Drobni napevi. **22. do 22.15:** Poročila v nemščini in napoved sporeda. **22.15—24.:** Prenos osrednjega nemškega sporeda.

TOREK, 26. DECEMBRA

7.00—7.10: Poročila v nemščini. **7.10 do 8.50:** Jutranji koncert. **8.50—9.00:** Poročila v slovenščini. **9.00—10.00:** Prenos osrednjega nemškega sporeda. **10.00—10.15:** Poročila v nemščini. **10.15—11.00:** Praznična glasba. **11.00—11.30:** Prenos osrednjega nemškega sporeda. **11.30—12.00:** Slov. ljudska oddaja. **12.00—12.30:** Napoved sporeda — nato: Opoldanski koncert. **12.30—12.45:** Poročila v nemščini (ev. poročilo o položaju) in poročila v slovenščini. **12.45—14.00:** Koncert Radijskega orkestra, vodi D. M. Šijanec. **14.00—14.15:** Poročila v nemščini. **14.15 do 15.00:** Prenos osrednjega nemškega sporeda. **15.00—17.00:** Prenos osrednjega nemškega sporeda. **17.—18.:** Prenos osrednjega nemškega sporeda: Zvočni mozaik. — **18.—19.:** Prenos osrednjega nemškega sporeda: Koncert dunajskih filharmonikov: Griegov koncert v A-molu in Schubertova simfonija v h-molu (Nedokončana); dirigent Karl Boehm — solist Friedrich Wuehrer. — **19.00—19.45:** Šramel »Štirje fantje«. **19.30—19.45:** Poročila v slovenščini. **19.45—20.00:** Aktualno predavanje (prenos). **20.00—20.15:** Poročila v nemščini. **20.15 do 21.15:** Za konec praznikov. — Radijski orkester vodi D. M. Šijanec — sodeluje Komorni zbor. **21.15—22.00:** Dunaj pozdravlja Ljubljano. **22.00—22.15:** Poročila v nemščini in napoved sporeda. **22.15—23.00:** Plesni orkester vodi M. Vodopivec. **23.00—24.00:** Prenos osrednjega nemškega sporeda (glasba).

SPORT

Drobiž po svetu

Nogometni sodniki poslujejo že 60 let. Nogometni sodnik ima po nogometnih pravilih pravico do samostojnega odločanja v vseh spornih vprašanjih med igro na zelenem polju. Njegove odločitve na igrišču so dandanes nesporne in nespremenljive. Toda to ni bilo zmerom tako... Trajalo je več desetletij in potrebnih je bilo mnogo izkustev, preden so sodniku priznali tako odgovornost. V prvih letih nogometne igre spoh niso poznali sodnika. Vodji moštev sta odločili pri sporih sporazumno, kar pa je razmere na igriščih samo poslabšalo, in tako je prišlo do uvedbe sodnika. To je bilo leta 1884., torej pred 60 leti. Vsako moštvo je odredilo po enega sodnika, obe pa sta si izbrali vrhovnega sodnika, ki pa je odločal le o napakah in na ugovore enega obeh sodnikov. Toda leta 1891. so že uvideli nesmiselnost te ureditve. Iz obeh sodnikov so ustvarili oba stranska sodnika, iz vrhovnega sodnika pa pravega sodnika. Ta sodnik je smel poseči v igro le, če je to zahteval eden izmed vodij moštev. Šele nekaj let pozneje je bila uvedena sodniška funkcija, kakršna je v navadi še dandanes.

Odbor SK Ljubljana želi vsemu članstvu kakor tudi vsem prijateljem in dobrotnikom prijetne božične praznike in srečno Novo leto!

Beležnica

KOLEDAR

Nedelja, 24. dec.: Adam in Eva, Hermina
Ponedeljek, 25. dec.: Božič
Torek, 26. dec.: Štefan
Sreda: 27. dec.: Janez Evangelist

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Njegov najboljši prijatelj
Kino Sloga: Skrivnostna hiša.
Kino Union: Tebi na ljubo
Kino Moste: Ciganska ljubezen.

PRIREDITVE na BOŽIČ in ŠTEFANOVO

Kino Matica: Koncert
Kino Sloga: Mlada srca
Kino Union: Tebi na ljubo
Kino Moste: Nora.

DEŽURNE LEKARNE

Nedelja: Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; Ramor, Miklošičeva cesta 20; Murmayer, Sv. Petra cesta 78.
Ponedeljek: Sušnik, Marijin trg 5; Deu-Klanjšček Dia, Gosposvetska cesta 4; Bohinec ded., Cesta 29. oktobra 31.
Torek: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1; Bahovec, Kongresni trg 12 in Nada Komotar, Vič, Tržaška cesta.
Sreda: Dr. Piccoli, Dunajska cesta 6; Hočevar, Celovška cesta 62; Gartus, Moste, Zaloška cesta 47.

Nedeljsko dežurno zdravniško službo bo vršil mestni zdravnik dr. Vladimir Orel, Graselijeva ul. 18, telefon 24-15 Ravnikar Fran, Linhartova ul.).

V ponedeljek, dne 25. XII. bo vršil dežurno službo mestni zdravnik dr. Fran Vizjak, Tržaška cesta 42, telefon 26-81

V torek, dne 26. XII. pa bo vršil dežurno službo mestni zdravstveni svetnik dr. Fran Ciber, Štefanova ul. 7.

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

OPERA:

Nedelja, 24. dec.: zaprto.

Ponedeljek, 25. dec.: ob 14.: dramska predstava: **Življenje je lepo.** Izven. Cene od 40 lir navzdol.
ob 17. operna predstava: **La Boheme.** Izven. Cene od 60 lir navzdol.

Torek, 26. dec. ob 14. operna predstava: **Princeska in zmaj.** Izven. Mladinska predstava. Obisk Božička. — Cene od 60 lir navzdol;
ob 17. dramska predstava: **Poslednji mož.** Izven. Cene od 40 lir navzdol.

Sreda, 27. dec. ob 16.30 operna predstava: **Thais.** Red Sreda.

Prodaja vstopnic za vse predstave o božičnih praznikih bo danes v nedeljo od 9. do 12.30 v Operi. Popoldne bo blagajna zaprta. Od ponedeljka dalje poslaje blagajna spet v normalnem času, t. j. od 10.30 do 12.30 in od 16. do 18. ure. Blagajni bosta ločeni, za Dramo in Opero.

Na božič, dne 25. decembra bo v Operi uprizorjena popoldne ob 14. optimistična komedija v treh dejanjih **»Življenje je lepo«,** ki jo je spisal M. Achard. Zvečer ob 17. bodo igrali G. Puccinijevo **»La Boheme«,** opero v štirih slikah. Po prizorih iz H. Murgerjeve La vie de Boheme. —

Na Štefanovo, dne 26. t. m. bo prvič v letošnji sezoni izvajana otroška baletka P. Golovina in J. Gregorca **»Princeska in zmaj«,** v treh dejanjih, (petih slikah). To predstavo bo obiskal Božiček z angeli itd. — Zvečer ob 17. bodo igrali veseloigro v treh dejanjih **»Poslednji mož«,** ki jo je spisal Fr. Ks. Svoboda. — Poslovenil Fr. Govekar.

+

Po daljši težki bolezni je danes, 23. t. m. ob 14.30 umrla naša ljuba mama, stara mama in tašča, gospa

Oblak Pavla

roj. Deisinger

vdova po sodnem nadsvetniku

Pogreb pokojne bo z žal na pokopališče k Sv. Križu. Dan in ura bosta določena naknadno.

Ljubljana, dne 23. decembra 1944.

MARINKA, hčerka,

v imenu bratov in sester.

+

V globoki žalosti sporočamo, da nam je umrla naša draga mama, babica, teta, svakinja in tašča, gospa

Elizabeta Zore

roj. Kos

K večnemu počitku so jo položili na mestnem pokopališču v Sternbergu pri Frankfurtu na Odri. Sv. maša zadušnica se bo brala v Ljubljani dne 2. jan. ob 7. uri v cerkvi Marijinega Oznanjenja.

Ljubljana, Brežice, 22. dec. 1944.

Žalujoče rodbine:

IVAN KOS, OSOJNIK, POČEK

in ostalo sorodstvo.

+

V neizmerni bolesti sporočam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je dne 4. novembra umrl moj edini otrok, sin, gospod

ing. Anton Michaliček

v najlepši starosti 33 let.

Bog mu bodi milostljiv.

Neutolažljiva mati MARIJA MICHALIČEK ter ostalo sorodstvo.

Ljubljana, Praga, 24. XII. 1944.

MALI OGLASI

Kdor išče službo, plača za vsako besedo L 0.50, najmanjši znesek za te oglase je L 10.— Za ženitve in dopisovanja je plačati za vsako besedo L 2.—, za vse druge oglase L 1.— za besedo, vendar pa plačajo posredovalci L 1.50 za besedo. Najmanjši iznos za te oglase je L 15.—

Za vsak oglas je treba plačati drž. in prov. taksо L 0.60, za dajanje naslova ali šifre pa L 2.—

Službe išče

POŠTENO DEKLE zanesljivo, pridno, s trgovsko izobrazbo, išče službo v trgovini. S hrano ali brez. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Trgovina«. 34528-1

GOSPODIČNA trgovsko naobražena — išče kakršne koli pisarniško zaposlitev. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pisarniška moč«. 34609-1

SLUŽBO IŠČE restavracijska blagajničarka, ki zna tudi kuhati in razna kuhinjska dela. Gre tudi v kavarno. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vestna in poštena«. 34736-1

HIŠNA POMOČNICA (z malo telesno napako), ki zna dobro kuhati in razume vsa hišna dela, želi službo z novim letom. Naslov in informacije pri »Fototehniki«, Dunajska c. 15. 34820-1

KUHARICA gospodinja, srednjih let, išče mesto pri eni osebi ali manjši družini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Samostojna«. 34661-1

Vajenci

VAJENCA sprejme večja špecerijska trgovina. Ponudbe na oglasni odd. Jutra pod »Plača«. 34538-44

KLUČ. VAJENCA sprejmem takoj. Meglič, Tesarska 5. 34526-44

UČENKA želi premeniti mesto v kakršno koli trgovino. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34732-44

Zaslužek

PERILO krpam, grem na dom. Naslov pustiti v ogl. oddel. Jutra pod »Po dogovoru«. 34458-3

NEKAJ DEL krznarskih, oddam na dom. Naslov pustiti v ogl. odd. Jutra pod »Privatno«. 34786-3

KLAVIR, HARMONIKO poučuje gospa v manjših skupinah v sredini mesta. Informacije vsako dopoldne od 9—14 ure. Začetek tečajev ob novem letu. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34795-3

Kupim dobro

PRIDNO DEKLICO 14—15 letno, res zanesljivo, sprejmem takoj k dvoletnemu fantku. Pojasnila med 13. in 15. uro. I. M., Trstenjakova 3. 34265-1a

FOTOGRAFA(-INJO) dobrega operaterja in retušerja išče za stalno Foto Studio Potrč. Selenburgova 6. 34586-1a

PREVAJALCA vešča nemškega in slovenskega jezika v govoru in pisavi, iščemo. Prijave sprejemamo dnevno med uradnimi urami v pisarni Bleiweisova c. 13-III. 34721-1a

PRIDNO DEKLE pošteno z znanjem nekaj kuhe, iščemo za takoj. Naslov v ogl. odd. Jutra 34436-1a

DEKLICO pridno in pošteno, ki ima veselje do kuhinje in gospodinjstva, sprejme v službo hotel »Bellevue«, Ljubljana. 34568-1

DEKLO za kmetska in gospodinjska dela, sprejmem. Ponudbe na gostilno in trgovino Angelca, Ježica 6 pri Ljubljani. 34561-1a

PEKOV. POMOČNIK dober delavec, dobi službo. Ponudbe z navedbo dosedanje zaposlitve na ogl. odd. Jutra pod »Božič«. 34522-1a

Dobrosrčno DEKLE, pošteno, preprosto in snažno, razumno in pripravno za meščanska hišna opravila, sprejme dobra gospa za pomoč v gospodinjstvu dveh oseb. Tudi možnost za postranski zaslužek. — Vprašati popoldne, Resljeva 18-II. desno. 34760-1a

POSTREŽNICO za dva dni tedensko, ali par ur dnevno, sprejmem. Ugodni pogoji. — Naslov v ogl. odd. Jutra. 34868-1a

POSTREŽNICO pošteno, urno — sprejmem. Pogoji ugodni. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34439-1a

POSTREŽNICO pošteno, sprejmem. Ostalo po dogovoru. Mlekarna Rančigaj, Šmartinska c. 24. 34629-1a

POSTREŽNICO iščem za opoldanske ure. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34622-1a

POSTREŽNICO za 2-krat tedensko, najraje iz Bežigrada, sprejmem za ves dan s hrano. Naslov v ogl. odd. Jutru. 34606-1a

SOBARICO spretno, zdravo, iščem za boljšo družino. Ponudbe z navedbo starosti in dosedanjih služb na ogl. odd. Jutra pod »Lepo likam 600«. 34355-1a

KUHARICO k tričlanski družini — iščem. Vprašati: Jamnik, Cesta na Rožnik 9. 34844-1a

HLAPCA ali DEKLO k eni kravi, in za ležja poljska dela sprejmem. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34834-1a

HLAPCA k paru konj za vožnje v mestu, sprejmemo. — Naslov v ogl. odd. Jutra. 34833-1a

Prodam

BLAGO za moško športno obleko ali pomladanski površnik, ugodno prodam Černetova 9-I. 34510-6

PRIMERNO DARILO za gospoda, prodam. Ponudbe z navedbo cene na ogl. odd. Jutra pod »Švicarski izdelek »Omega«. 34567-6

PREPROGO »Argamanc«, volneno, kot novo, 2.5×4 m, prodam. Le resne ponudbe s ceno na ogl. odd. odd. Jutra pod »Volna«. 34566-6

PEČ Premier, št. 20 in železno posteljo, prodam. Poizve se v trafiki Sv. Petra nasip 23. 34550-6

OPERNO KUKALO in drugo darila prodam ali zamenjam. Bezlaj — Aleševčeva 16. 34546-6

BLAGO za moško obleko, fino, predvojno, kupim. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34545-6

ŠKORNJE elegantne, malo rabljene št. 43, zamenjam za večje št. 44—45. Istotam prodam drsalke št. 30. Pirnat Franc, Verstovškova št. 9 priti. 34539-6

KOZUŠČEK bel, v odličnem stanju, zamenjam za protivrednost. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34535-6

BELO KRZNO dobro ohranjeno, prodam. Groharjeva 21 — Mirje. 34529-6

MENTHOFORT za DESINFEKCIJO UST IN GRLA DOBILE V VSAKI LEKARNI

2 ELEK. KUHALNIKA nova, po 1000 W, 220 V, zamenjam za flanelo, za pidžamo. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34724-6

PARKET ki ga je kupil gosp. iz D. M. v Polju naj istega v 3 dneh dvigne, drugače ni več njegov. 34726-6

ŠEPING STROJ, 500 mm skobelne dolžine, in vrtalni stroj do 50 mm, skoraj nova, najmoderneša, proda Ileršič, Rimska 13. Tel. 37-55. 34110-6

BUKOVI PLOHI 10 cm in 1 par konjske vprege (šir.), naprodaj. Informacije v gostilni »Pri Bednriku« na Brdu pri Vču. 34589-6

ČEVELJČKE št. 24, prodam. Makovec, Poljanska c. 25-I. 34583-6

PRIMERNO DARILO za gospoda, prodam. Ponudbe z navedbo cene na ogl. odd. Jutra pod »Švicarski izdelek »Omega«. 34567-6

PREPROGO »Argamanc«, volneno, kot novo, 2.5×4 m, prodam. Le resne ponudbe s ceno na ogl. odd. odd. Jutra pod »Volna«. 34566-6

PEČ Premier, št. 20 in železno posteljo, prodam. Poizve se v trafiki Sv. Petra nasip 23. 34550-6

OPERNO KUKALO in drugo darila prodam ali zamenjam. Bezlaj — Aleševčeva 16. 34546-6

BLAGO za moško obleko, fino, predvojno, kupim. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34545-6

ŠKORNJE elegantne, malo rabljene št. 43, zamenjam za večje št. 44—45. Istotam prodam drsalke št. 30. Pirnat Franc, Verstovškova št. 9 priti. 34539-6

KOZUŠČEK bel, v odličnem stanju, zamenjam za protivrednost. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34535-6

BELO KRZNO dobro ohranjeno, prodam. Groharjeva 21 — Mirje. 34529-6

UPUJTE edino pri naših OGLAŠEVALCIH!

BEL KOZUŠČEK z mufom od 3—6 let, bel krznen ovratnik, dežno pelerino, skoraj novo predvojno blago in škornje, črne, za 6 let staro deklico, zamenjam za protivrednost v naravi. Naslov v ogl. oddel. Jutra. 34523,6

PREDMETE gospodinjsko važne zamenjam zaradi selitve za dežni plašč ali slično. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Toplota«. 34515-6

RADIO 5 cevni, poceni prodam ali zamenjam za protivrednost. Cena 9000 lir. Sv. Marka 35, II. vrata levo. 34508-6

GRAMOFON v omarici s ploščami, damski plašč, moški suknjič, hlače, prodam. Lozar, Rimska c. 23, dvorišče, levo. 34509-6

ŽENSKE SNEŽKE in čevlje št. 40, 38 — moške galoše in čevlje št. 41, 43 — deške čevlje št. 34 in posteljno pregrinjalo, prodam. Lozar, Rimska c. 23, dvorišče, levo. 34502-6

2 ZIMSKI SUKNJI (predvojni, brezhibni), za 15 in 18-letnega fanta, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34489-6

TELICO ŠEKO eno leto staro, zamenjam za voz. 1000 kg ali več nosilnosti. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34403-6

PRODAM ali zamenjam bele volnene smučaške damske hlače. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Čista volna«. 34329-6

DAMSKE ČEVLJE rjave, št. 38, dobro ohranjene — zamenjam za plašč za 16-letnega dečka. Šuligoj Trdinova 8, podpritličje. 34315-6

PRODAM ali zamenjam: plenice, rjuhe, damske obleke in čevlje 38 ter otroški mufek in kapice. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34314-6

PRODAM ali zamenjam: zaveso (Store), usnjen kovčeg, snežke št. 36—38, in dve beli zdrav. halji. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34313-6

BANJO veliko, leseno, ploščevinast lonec 20 l in 4 litrsko kozico vse staro, v dobrem stanju, prodam. Lepodvorska 30. 34311-6

ŽIMNICO prodam ali zamenjam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34300-6

MOŠKO SUKNJO iz predvojnega blaga — primerno za predelavo prodam po nizki ceni. Šiška, Pavšičeva 8. 34418-6

DAMSKO PUPO z normalno postavo in plinsko peč z 9 grelci, prodam. Rožna dol., C. X, št. 1, oddaljeno 5 minut od restavracije Katrce. 34419-6

3 LEPA DARILA primerna za Božič, prodam. Ogled samo v nedeljo! Knezova 18-II levo, desna vrata. 34476-6

ZIMSKI PLAŠČ krznen, črn, za višjo moško postavo, ovratnik vidra, podloga — bizam, dobro ohranjen, prodam. Jurčičev trg 2-II. 34485-6

NOVE IGRAČE športni vozliček za punčko in dvokolico za dečka, prodam. Ogled Polakova 11, Šiška. 34600-6

PLINSKI REŠO na 2 plamena, raoljen, poceni prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34595-6

ŠIVALNI STROJ entlarico, rabljeno, še dobro ohranjeno pro, dam. Resljeva 3a, podpritličje. 34627-6

DVIGALO za skladišča na ročni pogon ali tudi posebej železje (palčasto in kotno) ter posebej stroj s kolesjem, prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dvigalo«. 34631-6

GLAZBENO OMARO tov. novo z 10 cevnimi vdelanim radioaparatom, električni gramofon in ojačevalcem, prodam za 46.000 lir. Ponudbe poslati na ogl. odd. Jutra pod »Ugodna priložnost«. 34614-6

BLAGO za damski plašč, rjav in črno, ugodno prodam. Naslov Sv. Petra c. 78 II. 34613-6

UŠNJEN PLAŠČ tričetrtinski s krznenim ovratnikom in žepi, ter šest velikih frotirk zamenjam ali prodam. — Ogled do pol 10. ure v Mužejski ul. 3, pritličje levo. 34612-6

VOLNO neizpredeno, prodam ali zamenjam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34633-6

ŽELEZNO PEČ »H 105«, skoraj novo — prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. Ogled v popoldanskih urah. 34635-6

KAUČ dobro ohranjen, iz predvojnega blaga, prodam po ugodni ceni. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34640-6

VEČJO PEČ na žaganje, prodam ali zamenjam za žaganje. Rožna dol. C. II, št. 29 34656-6

PISALNI STROJ dobro ohranjen, kupim. Delno zamenjam. Ponudbe z navedbo znamke in cene na ogl. odd. Jutra pod »Skoro nov«. 34660-6

OMARO s predali, dobro ohranjeno, orehov les, ter kratek kožuh (suknjič) — prodam. Ponudbe na ogl. oddelek Jutra pod »Prehrana«. 34660-6

DAMSKE SNEŽKE št. 39, s srednjo visoko peto, prodam ali zamenjam. Društvena 6 Udmat. 34662-6

MOŠKO SUKNJO zimsko (žel. uniformo), prodam. Vodnikova 35a, Šiška, priti., levo. 34664-6

GOJZERJE moške, predvojne, št. 42, zamenjam za ženske št. 37. Ogled od 12. do 2. Jurčičev trg 2-III. 34666-6

MOŠKE ČEVLJE črne boks, št. 42 in snežke, zamenjam za otroške močne št. 33—34. V hiši Jager, volna, Dvorni trg 2, nadstropje, levo. 34669-6

DAMSKO DARILO dragoceno, prodam. — Rožna dolina, C. II št. 18. 34671-6

GLOBOK VOZIČEK pleten zelo lep dobro ohranjen, predvojni material, prodam. Albanska 6-I. 34436-6

STRUŽNICO skoraj novo, moderno, 200×1500 mm, z Norton vodilnim in povlačnim vretenom, z električnim motorjem in vsemi tovarniškimi pritiklinami, prodam. Ileršič Rimska c. 13. Telefon 37-55. 34112-6

VENECIJANKO moderno, skoraj novo, na dve ojnici, kot polnojarmenik, proda Ileršič, Rimska c. 13. Telefon 37-55. 34111-6

CIGARETE podarim tistemu, ki mi posodi ključ k angleški slovnici Gaspey-Sauer 1942. — Javite naslov na ogl. odd. Jutra pod »Cigarete«. 34688-6

Par DAMSKIH ČEVLJEV št. 37, dobro ohranjene, prodam. Poizve se: Ivan Judež, Dunajska 23. 34689-6

Otroške ČEVELJČKE št. 25, močne, prodam. — Gregorinova 12/I. 34690-6

HARMONIKO Settimo Soprani, 24 basov, prodam. Gregorinova 12/I, Vič. 34691-6

ŠPORTNI VOZIČEK, avtomodel, tapeciran, delno kroman, nerabljen, prodam. Šiška, Brejčeva 8. 34693-6

2 PREPROGI, pirotski, predposteljnaka, prodam. Turenšek, Medvedova 14, podpritličje, levo. 34694-6

LEPO DARILO za gospoda prodam. Interesenti naj javijo svoj naslov na ogl. odd. Jutra pod »Schaffhausene«. 34697-6

PISALNI STROJ »Everest«, srednje velik, v kovčegu, skoraj nov, prodam najbolšemu ponudniku. Ponudite ceno na ogl. odd. Jutra pod »Samo do 31. decembra«. 34704-6

OPREMA za trgovino: prodajna miza, kredenca, police, velika hladilna omara, velika tehtnica, posnemalnik, štiri mizice s stolčki in drugo, naprodaj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »24«. 34712-6

ŽAKET s telovnikom in hlačami prodam. Natlačenova 16/I, levo. 34717-6

ŠKORNJE št. 43 in ženski dres prodam. — Natlačenova 16/I, levo. 34718-6

OTROŠKI PLAŠČEK za do enega leta starosti ugodno prodam. Zamenjam moške polčevlje št. 42 za prav take št. 43. Moste, Ribniška 27/I. 34720-6

Zdravniško HALJO, damsko, novo, iz belega predvojnega gradelna, in predvojni sukanec prodam. Ogled dnevno od 17 do 18. Cigaletova 11/II, desno. 34725-6

ŽENSKI PLAŠČ, črn, primeren za predelavo moške suknje, ter nekoliko oblek in ženskega perila prodam ali zamenjam. Robbova 21 (pri bežigrajski gimnaziji). 34727-6

ŠIVALNI STROJ, skoraj nov, pogrezljiv, okrogel čolniček, ročno kolo Puch, glavo krojaškega stroja Singer, moško obleko, črno, predvojno blago, in kos blaga za moško obleko, prodam. Kamniška ulica 13, pritličje, levo. 34728-6

SERVIS za črno kavo, češki porcelan, damske črne nizke snežke za visoko peto, št. 37, in telovadne copate, usnjene št. 37, prodam. Ob trsku 34/I. 34738-6

USNJEN SUKNJIČ s toplo podlogo, v zelo dobrem stanju prodam. Naslov v oglas. odd. Jutra. 34745-6

PISALNE STROJE ima naprodaj Promet, nasproti križanske cerkve. 34746-6

Novoletna DARILA: slike (orginalne in druge), razne umetnine, starine, porcelan in steklenine, vaze, svetilke, [illegible] čipke, fotelje, stole, knjige itd. prodaj gospodarska pisarna Tribuč nad florjansko cerkvijo. 34755-6

PRODAM ali zamenjam rjav plašč, kuhinjsko tehtnico, polgojzarje, gamaše, škornje št. 43. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34758-6

Železno POSTELJO in posteljne omarice z marmorno ploščo proda Hinko Privšek, Gradišče 7. 34763-6

ELEKTRIČNI kuhalnik, rešo in likalnike proda Hinko Privšek, Gradišče 7. 34764-6

JOPE, plišaste in volnene, proda Hinko Privšek, Gradišče 7. 34765-6

GLASBILA: gosli, čelo, citre, mandoline, klavirske harmonike, diatonične in kromatične, gramofone in radioaparate proda Hinko Privšek, Gradišče 7. 34766-6

KRZNENE BOE, ovratnike in mufe proda Hinko Privšek, Gradišče 7. 34767-6

RADIO APARATI novo došli, dobrih znamk, na razpolago pri Hinko Privšek, Gradišče 7. 34768-6

APARAT za trajno ondulacijo, proda Hinko Privšek, Gradišče 7. 34769-6

ČAJNI SERVIS pristno japonski, krasen izdelek, proda Hinko Privšek, Gradišče 7. 34770-6

VODOMER kompletni, proda Hinko Privšek, Gradišče 7. 34771-6

MOŠKE OBLEKE razne barve, proda Hinko Privšek, Gradišče 7. 34772-6

DOUBL BLAGO za zimsko suknjo, proda Hinko Privšek, Gradišče št. 7. 34773-6

INFLUENC STROJ električni, za razne eksperimente, pripraven v študijske svrhe, proda Hinko Privšek, Gradišče 7. 34774-6

POSTELJICO, otroška, medeninasta, v najboljšem stanju, proda Hinko Privšek, Gradišče 7. 34775-6

MREŽASTE VLOŽKE poseljne, proda Hinko Privšek, Gradišče 7. 34776-6

ZIMSKE SUKNJE moške, proda Hinko Privšek, Gradišče 7. 34777-6

TEHTNICO lekarniško, proda Hinko Privšek, Gradišče 7. 34778-6

ŽELEZNA PEČ mala, obložena, nova, naprodaj. Medarna, Židovska ul. 6. 34780-6

VRV iz najboljše konopnine, 7 mm debelo in 40 do 50 m dolgo, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34784-6

MOŠKO SUKNJO za srednjo postavo, črne barve, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34684-6

PRODAM UGODNO: lepo rumeno lisico, črno svileno obleko za srednjo postavo, črn plašč in veliko ovalno ogledalo (za kopalnico). Železnikarjeva 16/I, levo. 34678-6

VOLNO, več kg, lepe, za prejo, ugodno prodam. Vinšek, Dunajska 6, dvorišče. 34679-6

ŽIMNICO, trodelno, z morsko travo, nova, predvojna roba, ugodno prodam. Vinšek, Dunajska 6, dvorišče. 34680-6

PLATNENE RJUHE 3 kom., in mesoreznico, št. 8, ugodno prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34681-6

VOLNO temno modro, zamenjam za dobro ohranjene gojzerje št. 43. Ob Zeleni jami št. 1, pritličje. 34683-6

SUKNJIČ usnjeni in suknjič iz blaga, moški, za srednjo postavo, dobro ohranjena, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34787-6

OTOMANO dobro ohranjeno, čisto, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34788-6

MOŠKO OBLEKO temno, prodam ali zamenjam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34791-6

OVČJO VOLNO belo, fino, za prejo, več kg, prodam. Poljanski nasip 14/II, desno. 34792-6

BLAGO vseh vrst, manufakturno, kupuje »Promet« (nasproti križanske cerkve). 34800-6

PLIŠ rjav, 3.25 m, prodam takoj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34808-6

1 PIROT PREPROGO 3 x 4 m, senčki 3 x 2 m, argamair 2 x 3 m, prodam. Ogleda se tudi v nedeljo dopoldne, Sv. Petra 7, trgovina z zelenjavo. 34805-6

HARMONIKO, kromatično, »Scandalli«, s 120 basi in 6 registri, popolnoma novo, prodam. Drofenik Konrad, Parmova 41. 34807-6

PEČICO in cevi, prodam. Tržaška 54. 34810-6

STRUŽNICO 260 x 3000 mm z Norton in tremi vreteni, z vdelanim motorjem, teža cca. 3000 kg, skoro novo, takoj prodam. Ileršič, Ljubljana, Rimska 13, telefon 37-55. 34811-6

RADIO 4-cevni, prodam. Vrhovčeva ul. 14. 34814-6

PEČICO in cevi, novo, pripravno za hitro ogrevanje, prodam. Regent, Križevniška 5/II. 34816-6

BLAGO za trenčkot, še predvojno in za moško obleko temno modro, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34817-6

KOLO moško, lepo, štrapacno, zamenjam za isto tako, samo lažji tip in doplačam. Fototehnika, Dunajska 15. 34819-6

Kupim

SVILO za haljo, lepo temno modro ali črno, boljše blago in 6 m etamina ali šifona batista, kupim. Naslov v ogl. odd Jutra. 34565-7

PREPROGO, perzijsko ali pirotsko, dobro ohranjeno, manjšo, kupim, Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Gotovina«. 34065-7

BELE SNEŽKE št. 24 kupim ali vzamem v zameno. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Bele snežke« 34316-7

KJANTARICE in druge steklenice kupuje gostilna Lovšin, Gradišče št. 15. 34286-7

RADIO, manjše oblike, noveiši model, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro ohranjeno«. 34285-7

VRECE različne, juta od ambalaže, stalno kupujem Podbevšek Filip, Obirska 4 (Šiška). 33170-7

ZOBNO ORDINACIJO kompletno ali tudi dele ter inštrumentarij — kupim po dobri ceni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zobna ordinacija«. 33381-7

RADIO klavir, Leica, Retina, Rolleiflex ali sličnih fotoaparat, kupimo. Merkur, Puharjeva 6. 34353-7

KOLESA — VOZILA moška damska, otroška, tričikle za otroke, otroške globoke in športne vozičke, kupim. Hinko Privšek, Ljubljana, Gradišče 7, nasprot. dramskega gledališča 34582-7

RJUHE, KAPNE raznovrstno perilo zimsko, letno, brisače, zastore, tekače perzijske preproge, pirotske, bosanske, linolej preproge in linolej tekače, razna moška, ženska in otroška oblačila, kupi vsako količino, plača dobro — Hinko Privšek, Ljubljana Gradišče 7, nasprot. dramskega gledališča. 34580-7

OGLJE karbid, vreče, železne sode, kupimo. Plačamo zelo dobro. Merkur, Puharjeva 6. 34359-7

MOŠKO KOLO itelijanske znamke dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe na ogl. oddel. Jutra »Dober materiale«. 34616-7

ŠPANSKO STENO čedno, kupim. Ivančič, Pijateljeva 1A-III, Prule. 34676-7

PREPROGO pirotsko ali bosansko — kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pirot«. 34533-7

KUPIMO: 2 gumi diri, nosilnost 4 do 5 ton; 1 betonski mešalec in 1 tricikel, nosilnost 300 do 400 kg — vse v novem ali uporabljivem stanju. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro plačamo«. 34097-7

ŠTEDILNIK železen, manjši — dobro ohranjen — kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ohranjen štedilnik«. 34637-7

PREPROGO sarajevsko ali spitsko vozlano, dobro ohranjeno, rabim za takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sarajevska preproga«. 34585-7

PERZIJ. PREPROGO manjšo, dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dober plačnik«. 34584-7

SPALNICO novo ali dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe na oglasni odd. Jutra pod »Spalnica«. 34562-7

PREPROGO pirotsko, sarajevsko ali drugačno, kupim. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Preproga«. 34532-7

ZBRANE SPISE Finžgar I—XII, Stritar I do VII Detela I, II, IV in Gregorčič — Poezije I—IV, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Marko«. 34525-7

PREJICO in volno (tudi nit, ostanke, raznobarvno svilo za umetno pletenje, par metrov rjave kontenine in blago za letno moško pižamo, kupim. Ponudbe z navedbo cene pod »Se lahko pere«. 34520-7

GLASBILA Radio aparate, nove, rabljene, gramofone, harmonike Scandalli, klavirske diatonične, kromatične harmonike, gosli, citre, kitare, glasovirje, pianine, tamburice itd. kupi in prevzame v komisijsko prodajo Hinko Privšek, Ljubljana, Gradišče 7, nasproti dramskega gledališča. 34578-7

TAMBURAŠKI inštrumentarij za kompleten tamburaški orkester in posamezne komade, kupi, plača dobro: Hinko Privšek, Ljubljana, Gradišče 7, nasprot. dramskega gledališča. 34579-7

DAMSKI PLAŠČ volnen, predvojni, nov ali malo rabljen, za visoko postavo, kupim ali zamenjam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34514-7

BLAGO za spomladanski moški plašč, predvojno blago kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Protivrednost«. 34501-7

VOZ na gumijastih kolesih, z nosilnostjo nad 1000 kg kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Voz«. 34396-7

DRAGOCEN KRIŽEC na tanki verižici, kupim. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34318-7

BLAGO za zimski plašč, temno modro, kupim, ter brisalke, kuh. brisače in blago za moške spodnje hlače. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vse predvojno«. 34317-7

BLOKA ZA RADIO 2 po 8 MF 500 V in 1 upor 2000 n 4 wat., kupim. Ponudbe na oglas. odd. Jutra pod »Navest, ceno«. 34411-7

STEKLENICE različnih vrst kupujemo. Dobro plačamo. Na Vašo željo jih prevzamemo na domu. B. Guštin, Vodnikov trg 2. J-318-N-7

SLOVENSKO in tuje leposlovje ter ostale izvirne knjige in prevode kupuje Janez Dolžan knjigarna, Stritarjeva ulica. 407-7

GRAMOFON in otomano, kupim. Peternel, Cankarjevo uliica 7, Kodeljevo. 34505-7

KRZNENE PLAŠČE bele kožuščke, lisičje, dihurjeve, kunje boe, dobro ohranjene in kože domačih živali, kupuje Rot, krznarstvo, Mestni trg 3. 401-7

STARE NOVCE in numizmatično literaturo, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stari novci«. 34456-7

KOLO žensko in moško tudi v slabem stanju, kupim. Ponudbe na ogl. oddel. Jutra pod »Kolo«. 34632-7

ZNAMKE vsakovrstne, tudi pokrajinske, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Poštne znamke«. 34628-7

HOTELJ visok naslanjač, kupim ali zamenjam za protivrednost. Ponudbe na ogl. oddelek Jutra pod »Udoben«. 34623-7

ZOPET KUPUJEMO škatle od »Mama« mleka. B. Guštin, Vodnikov trg 2. J-426-7

VIOLINO kitaro, citre in trambulico kupim. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34641-7

MOHOR, KNJIGE stare ali nove, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zbiratelj«. 34639-7

SARAJEVSKI PERZER dobro ohranjen, v velikosti 2×3 kv. m ali 3.5 × 2.5 kv. m, kupim takoj. Ponudbe na ogl. oddel. Jutra pod »35 do 45.000«. 34650-7

ZIMSKI PLAŠČ za 17-letno, kupim ali zamenjam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34652-7

TRANSFORMATOR za zvonec, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »220 W-5. 34663-7

PIDŽAMO novo ali dobro ohranjeno za večjo moško postavo kupim. Malgajeva 6-I levo. 34665-7

VREČE in železne sode, kupimo. Plačamo zelo dobro. — Merkur: Puharjeva 6. 34358-7

Moške GOJZARJE št. 42 kupim ali zamenjam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kadilci javite«. 34698-7

KNJIGE: slovenske in nemške priposvedne, Pleteršnik: Slovensko-nemški slovar, Melik: Slovenija, Saltykov: Patološka anatomija, nemške znanstvene, in sicer tehnične in medicinske, najnovejše dobe, kupi knjigarna Kleinmayr et Bamberg, Miklošičeva 16. 34488-7

Mayerjev Lexikon 6. ali 7. izdajo iz leta 1910 Die Wunder der Welt; Kahn: Das Leben des Menschen in Dr. Magnus Herschfeldova dela kupi Belec, trgovina Jurčič, palača banke Slavije.

KUPIM dve plošči linoleja 90×70 in dve preprogi 60×70, oboje v rjavi barvi. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Linolej-preproga«. 34729-7

ŽENSKO KOLO, še dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ohranjeno kolo«. 34730-7

SPALNICO, lepo, moderno, iz orehove korenine, kupim. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34741-7

DAMSKO KOLO kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Damsko«. 34747-7

HARMONIKO za učenje kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod: »Plačnik«. 34748-7

ŠIVALNI STROJ, boljši, pogrezljiv, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Nova«. 34749-7

JEDILNE SERVISE, kavne servise, skodelice, krožnike, kozarce kupuje stalno Hinko Privšek, Gradišče 7. 34761-7

DAMSKE PLAŠČE, zimske, v modernih barvah, samo dobro ohranjene, kupi Hinko Privšek, Gradišče 7. 34762-7

PRIBOR, kompleten, za 12 oseb, rje prost, kupim. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34781-7

BLAGO, poletno, kupim. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34782-7

SLOVENSKIH KNJIG večje število, boljših, kupim takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Slovenec«. 34779-7

ŠIVALNI STROJ pogrezljiv, še v dobrem stanju, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kupec«. 34798-7

Širite „JUTRO“

Za darilo domače copate »Mica«

KRALJICA Mica

G. Fürtmüller: 12

Kipec princese Amare

Roman

Marjena Rothejeva je z iztegnjenimi rokami stopila proti njemu. Prsi so se ji dvigale od naglega dihanja.

»On je storilec, nihče drug ne more biti,« je rekla. Oči so ji poletele k Amarinemu bronastemu kipu.

Helbing je opazil ta pogled, ki si ga ni znal razložiti, in vstal.

»Do takšnih umetnin imam posebno nagnjenje,« je dejal ter pokazal na postavo egiptovske princese. »Če bi se nemara odločili, da prodaste ta kip, bi ga jako rad kupil.«

»Tega kipa ne prodam — — nikoli za nič ne,« je zaklicala, in val krvi ji je žarko pordečil obraz.

Komisar se dozdevno ni zmenil za njen nepričakovani vzkip.

»Ne? Zelo je škoda — — gotovo ste plačali zanj visoko ceno?«

»Da, visoko ceno sem morala plačati zanj.«

Ko se je vozil nazaj, je Helbing razmišljal o uspehu tega razgovora.

»Viljem Nordmann da je bil torej ob kritičnem času pri Rothoju? Schmitt z vso odločnostjo trdi, da je imel obiskovalec svetle črne lase, Nordmann pa je baje rjavolas. In potem tisti nenavadni roženi naočniki na osem vogalov. Razen tega mora Schmitt Nordmanna osebno poznati, ko je bil nastavljenec tovarne. Torej ne more biti ta, ampak samo kak tujec tisti, ki ga je sluga videl. Ko bi le vedel, kako je s to Amaro? Ta reč mora imeti poseben pomen. Ko bi bila slavna osebnost, kakor kraljica Nofreteta, bi še razumel, da je gospa Rothejeva ponosna na to pridobitev, ali ta princeska s svojim slovesom menda ni kdo ve kako obremenjevala dinastije. Nu, pa bomo tudi to uganko razvozlali, če je potreba!«

Na meji vzhodnih okrajev Dunaja, kjer se morje hiš izgublja v posamezne manjše stavbe, stoji dokaj zase na koncu neke ulice nizka hiša. Prednjo stran je zob časa že močno oglodal, stopnice, ki vodijo v pirvo in edino nadstropje, so izhojene. Na ozkem hodniku je le malo vrat, počrnelih od starosti. Nekatere teh čumnat služijo za skladišča. Samo ena, več ko preprosto opravljena soba ima stanovalca.

Mali laboratorij, ki je nameščen v kotu pri oknu, kaže tej okolici dokaj čudno lice. Pri mizi, ki stoji pred oknom se mlad mož ukvarja z eksikatorjem. Zraven njega leže zračna sesalka na vodni curek in kleščе za talilnike.

»Spet se noče posrečiti! — — ne danes ne drugič,« malodušno in razočarano zamrmra mladi človek. Z vzdihom, odloži tehtajni kozarec in kovinsko pinceto. Njegova ozka postava se mahoma zamaje kakor trs v vetru. Nenadna slabost ga je napadla. Telo ni kos naporom, ki si jih je naložil. V tem nekdo rahlo potrka na vrata. Mladi mož ne dvigne oči, niti potem ne, ko postane trkanje še bolj nujno.

Ko se ni nihče oglasil in zaklical »Noter!« so se vrata odprla. Pokazala se je temna ženska glava z gladko se prilegajočimi lasmi. S skoraj neslišnimi gibi je stopila v sobo. Njen pametni, mični obraz je bil bled in razburjen. Dekle je sopilo naglo in neenakomerno. Oči so se ji nekam prestrašeno in vprašujoče upirale v moža.

»Viljem!« Položila mu je roko na ramo in z desnico dvignila njegovo glavo k sebi. »Viljem!«

»Ti, Lizalota?« Vstal je in jo prijel za roko. »Kako si prišla sem? Misli sem, da imaš v laboratoriju nočno službo?«

»Lora Stübkenova me nadomestuje,« je zasoplo spravila iz sebe. »Morala sem takoj do tebe... moj Bog, Viljem... Tak izpregovori že! Reci že, da ni res, da ti tega nisi storil!«

»Ali, dekle, saj si vsa zbegana! Kaj se je zgodilo? Kaj naj bi bil storil?«

Se vedno ga je gl[illegible] kakor prej.

»Kje si bil snoči?«

»Snoči?

Srečne, zadovoljne in blagoslovljene božične praznike želim svojim cenjenim odjemalcem **»ŽIMA« Jager Milan** tovarna žime in ščetk LJUBLJANA — FUŽINE

ANGORA VOLNO
svetlosivo, kupim. Naslov pustite v ogl. odd. Jutra pod »Angora«. 34672-7

BLAGO
predvojno, za moško pidžamo ali že narejeno, za večjo postavo, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Moška pidžama«. 34673-7

ODEJO (velbl. dlaka)
kupim. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34677-7

RADIOAPARAT
boljši, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Primat«. 34686-7

KRAVO
dobro mlekarico, po teletu, kupim. Iv. Kanc, Linhartova 3. 34790

2 DAMSKI KOLESI
novi ali skoro novi, lahki, italijanske znamke, kupim. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34793-7

MOŠKO KOLO
novo ali skoro novo, italijanske znamke, kupim. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34794-7

KOLO
žensko in moško, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ohranjeno«. 34796-7

OBLAČILA
vseh vrst, dobro ohranjena kupuje tvrdka »Promet« (nasproti križanske cerkve). 34797-7

KRZNENE PLAŠČE
kupuje tvrdka »Promet« (nasproti križanske cerkve). 34799-7

HARMONIKO
diatonično ali klavirsko, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Učenec«. 34801-7

KUPIMO:
vseh vrst šivalne in razne druge stroje, kolesa, gospodiniske, gospodarske in športne potrebščine glasbila itd. Komisijska trgovina »Promet«, Napoleonov trg 7 (nasproti križanske cerkve). 34802-7

BLAGO ZA PIDŽAMO
barhend, za domačo obleko in blago za moško jutranjo halijo, vse predvojno blago, kupim. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34783-7

Stanovanje

ENOSOBNO
stanovanje dam v zamenjo tistemu, ki bi mi delal na vrtu in ženo gospodinjila pri meni. — Upokojenci imajo prednost. Celovška c. 80. — Alojz Arhar. 34667-21

2-SOBNO
stanovanje, zamenjam z istotakim blizu centra. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lepa lega«. 34330-21

Stanovanja

STANOVANJE
prazno ali opremljeno — vzamem v podnajem. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34478-21a

Sobe oddaja

SOSTANOVALKO
sprejme samostojna gospa, Hrenova 12-I. 34572-23

OPREMLJENO SOBO
s posebnim vhodom — oddam solidni stranki s 1. januarjem 1945 na Vodnikovi cesti št. 165 I. 34670-23

Sobe iščejo

OPREMLJENO SOBO
lepo, komfortno, z ločenim vhodom samo v strogem centru, išče gospodična ves dan odsotna. Ponudbe na oglas. odd. Jutra pod »Državna uradnica«. 34564-23a

SVETLO SOBO
iščem za takoj ali 1. januar lahko brez opreme. Lojze Perko, akad. slikar, Galerija Obersnel — Gosposvetska cesta. 34654-23a

OPREMLJENO SOBO
išče preko celega dneva zaposlena gdč. za takoj ali s 1. januarjem. Najraje v bližini bolnice. — Odeja in perilo ni važno. Ponudbe na ogl. oddel. Jutra pod »Čista«. 34658-23a

PRAZNO SOBO
po možnosti z štedilnikom, iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takaj nagrada«. 34668-23a

SOBO
išče boljši gospod za protivrednost. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mirna«. 34789-23a

SOBO
v centru, z vhodom s stopnišča, iščem. Plačam delno v naturalijah. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Januar«. 34806-23a

SOBO
išče v centru mesta ves dan odsoten gospod. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Solidna«. 34812-23a

V najem

LOKAL NA CESTO,
v bližini magistrata, oddam s 1. januarjem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Čista in snažna obrt«. 34739-17

Posesti

ZEMLJIŠČE
parcelirano, ležeče tik Linhartove ceste, ca. 700 kv. m prodam ozir. delno zamenjam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmetovalec«. 34560-20

URO HODA
iz Ljubljane prodam krasno in dobičkanosno posestvo z gospodarskimi poslopji hišami, vilo, zemljišči in parcelami. Pripravno za letovišče, večjo obrt ali industrijo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Edinstvena prilika..« 34645-20

HIŠO
trgovsko-stanovanjsko, v centru mesta, zamenjam za vilo z vrtom. Najraje Mirje. Vrtača, Pod Kožnikom ali Prule. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Južna lega«. 34647-20

PARCELO
manjšo vrtno ali dvoriščno v Ljubljani, kupim. — Tudi dvoriščno stavbo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dvorišče«. 34646-20

KOMPLEKS
13.500 kv. m, travnik, v Mestnem logu, prodam. — Pripravna za manjšo kmetijo. Pisati na ogl. odd. Jutra pod »Manjša kmetija«. 34700-20

KINO-PODJETJE
kompletno in dobičkanosno v centru mesta, prodam. Event. se sprejme tudi kompanjona. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kino podjetje«. 34648-20

VILO
najraje enodružinsko ali hišo, na lepem prostoru — kupim. Posredovalci nagrajeni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vila-Januar«. 34651-20

STAVBNO PARCELO
za enonadstropno pri Žalah, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34653-20

PARCELO
v bližini Sv. Križa prodam brezpogojno. Naslov sporočite na ogl. odd. Jutra pod »Zelo lepa«. 34699-20

HIŠA
v Kolezniji, dvostanovanjska, z obsežnim vrtom, je naprodaj za 1.500.000 lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Komfortna«. 34701-20

HIŠO
blizu kemične tovarne, enodružinsko, krasno stanovanje in lepo urejen vrt, prodam. Interesenti naj se javijo na ogl. odd. Jutra pod »Enodružinska«. 34702-20

HIŠO,
pri novi cerkvi v Šiški, tristanovanjsko, primerno tudi za manjšo delavnico, prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ugodna prilika«. 34703-20

PARCELO
v Šiški ali v bližini Mirja, ev. v Rožni dolini, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dota«. 34705-20

HIŠO,
primerno za delavnico, v predmestju, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mizarstvo«. 34706-20

HIŠO ali VILO,
boljšo, kolikor mogoče v mestu, kupim za cca 800 tisoč lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Samo zase«. 34707-20

TRAVNIK,
kjer koli, za košnjo, do cca. 200.000 lir, kupim. Ponudite na ogl. odd. Jutra pod »Košnja«. 34708-20

KOMPLEKS
10—15 tisoč kv. m, proti Fužinam ali drugje na gramoznem terenu, kupim takoj v industriiske svrhe. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Fabrika«. 34709-20

VILO,
enodružinsko, moderno zidano, s krasnim, zelo obsežnim vrtom, zamenjam za par parcel v bližini mesta. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Idilična«. 34710-20

PARCELO
blizu Zaloške ceste, za strnjen sistem, prodam po 1800 lir kv. m. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod: »Sv. Peter«. 34711-20

HIŠO
v notranjosti bloka, najraji v Rožni dolini, Vič ali Mirje, kupim od 300 do 400 tisoč lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Nakup hiše«. 34722-20

PRODAM
hišo z gospodarskim poslopjem na lepi legi glavne ceste v Ljubljani. Pripravno za gostilno ali trgovino. Ponudbe na oglas. odd. Jutra pod »Hišo kupim«. 34734-20

ZEMLJIŠČE
5680 kv. m, prvovrstni gramoz, mivka, pesek, voda, elektrika na zemljišču, prodam pogojno brez posredovanja. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Bližina Ljubljane«. 34785-20

STANOVANJE
ali celo etažo, z vsem komfortom, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Etaža«. 34644-20

ZEMLJIŠČE
2000 do 3000 kv. m, na periferiji Ljubljane, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Večja obrt«. 34803-20

Ženitve

SEZNANITI SE ŽELI
50 letnik s prep sto dobrosrčno, gospodično, zaradi ženitve. Ponudbe z naslovom je poslati na ogl. odd. Jutra pod »Stroga tajnost«. 34500-25

POŠTEN FANT
s stalno službo, trezen in mirnega značaja želi spoznati zaradi kasnejše ženitve dobrosrčno in simpatično gospodično čiste preteklosti, do 19 let starosti. Najraje šiviljo iz skromne in poštene družine. Samo resne ponudbe zaželjene z sliko, katera se vrne. — Diskrecija popolnoma zajamčena. Dopise na ogl. odd. Jutra pod »Skupna pomoč v življenju«. 34588-25

MLAD GOSPOD
s sijajno bodočnostjo — išče sebi primerno družico, staro do 22 let. — Slika zaželjena. Dopise na ogl. odd. Jutra pod »Pagat ultimo«. 34605-25

KATERI
dobrosrčen gospod srednjih let, bi hotel poročiti nepremožno gospodično. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Moja dota: zvesto srce in prid. ne roke«. 34642-25

ŽELIM
si ljubezni in da bi bila tudi srečno poročena. Dopisi na ogl. odd. Jutra pod »Zvestoba«. 34759-25

GOSPODIČNA
srednjih let, želi poročiti dobrosrčnega plemenitega gospoda. Vdovci niso izključeni. Ponudbe na ogl odd. Jutra pod »Srečen dom«. 34809-25

MLADA DAMA
lepe zunanjosti, zelo lepe postave, globoke duševnosti, širše izobražena, dobro situirana, bi v slučaju harmonije poročila akademsko ali slično višje izobraženega gospoda samo takega, ki bi poleg njene zunanjosti znal ceniti tudi njen značaj in duševnost. — Resne ponudbe na ogl. odd Jutra pod »Nevsakdanja«. 34593-25

Razno

Vse denarne in trgovske posle
izvršim natančno in solidno. Priporoča se
RUDOLF ZORE
LJUBLJANA,
Gledališka ulica 12
Tel. 38-10

IND. PODJETJE
majhno, zelo zaposleno prodamo, ev. damo v najem. Potreben kapital najmanj 300.000 lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lepa bodočnost«. 34354-37

OSEBA,
ki se je nahajala v soboto 10 dec. po alarmu v mojem stanovanju in vzela večji znesek, katerega številke serij imam zabeležne, je poznana in jo pozivam, da odda vsaj delni znesek na gotovo mesto, katero naj označi anonimno da se izogne strogemu zakonu in ne onesreči sebe in družino. Kristan Franc, meh. delavnica, Cirilj Metodova 54. 34504-37

VAŠE ROKAVICE
in usnjene čevlje, vse izdelke iz usnja barvamo in semiš čevlje čistimo po najnižji ceni. Džemal Halrula. Mestni trg 11. J-340-N-37

LASTNIKI
glasovirjev! Poslužujte se telefonske številke 29-23 ki pokliče špecielno tvrdko za uglaševanje ter popravila glasovirjev in harmonijev. — Jurášek, Zrinskega 7-II, Ljubljana. J-337-37

PROŠNJE
za potovanja, nabavo racioniranih predmetov, posredovanja in vse informacije vam oskrbi komercijalni pisarna Zajc Lojze, Gledališka ulica št.

KLAVIRJE
strokovnjaško popravlja in uglašuje Prva kranjska izdelovalnica klavirjev, Ljubljana, Privoz 10. Tel. 33-40. J 402-37

NAOČNIKE
sem našel. Železnikar — Marijin trg. 34597-37

SANKE
VSEH VELIKOSTI PRODAJA
ČERNE
ŽELEZNINA
CELOVŠKA C. ŠT. 59

IŠČEMO
obratne PROSTORE
ZA MALO OBRT, Z ELEKTRIČNO RAZSVETLJAVO, VODO IN PLINOM; po možnosti v središču mesta.
Ponudbe poslati na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro: »NA DVORIŠČU«.

KLOBUČARNA „PAJK“
Vam strokovno osnaži, preoblika in prebarva Vaš klobuk, da izgleda kot nov. — Lastna delavnica.
Se priporoča
RUDOLF PAJK, LJUBLJANA,
SV. PETRA CESTA ŠT 38
MIKLOŠIČEVA CESTA ST. 12
(Nasproti hotela Union)

✠

Umrl je v Zavetišču sv. Jožefa gospod
Knez Anton
polic. tajnik v p.
Pogreb bo v ponedeljek, 25. t. m. ob pol 3. uri popoldne z žal. kapele sv. Antona, k Sv. Križu.
Ljubljana, dne 23. decembra 1944.
ŽALUJOČI OSTALI.

✠

S težko bolestjo naznanjamo, da je brez svojih dragih 30. oktobra 1944 ob 9. uri zjutraj po daljšem trpljenju umrl 38 let star dobri naš brat, stric itd., gospod
Jakob Šemè
višji polic. stražmojster v pok.
Silna je bolečina, toda Gospod je pravičen in usmiljen.
Maše zadušnice se bodo darovale v cerkvi Mar. Oznanjenja 30. t. m. in vse petke v januarju 1945, vsakokrat ob 7. uri. Slovesni Requiem bo 19. januarja 1945 ob 7. uri.
Ljubljana, Polica, Bos. Brod, Judenburg itd., 23. decembra 1944.
BRATA IN SESTRE S SORODNIKI.

✝

ZA VEDNO NAS JE ZAPUSTILA V CVETU MLADOSTI 22 LET NAŠA NADVSE DOBRA, ZLATA HČERKA IN SESTRICA
MAJARON JOŽICA
ZAČASNO JO POLOŽIMO K VEČNEMU POČITKU NA POKOPALIŠČE K SV. KRIŽU. POGREB BO V PONEDELJEK, DNE 25. DECEMBRA 1944 OB POL 4. URI POPOLDNE Z ŽAL. KAPELE SV. NIKOLAJA.
BOROVNICA, LJUBLJANA, DNE 23. DECEMBRA 1944.
GLOBOKO ŽALUJOČI:
JOŠKO — OČE;
MARA POR. SMOLE, ANGELCA, ANKICA — SESTRE IN OSTALO SORODSTVO.

Prevodi, prošnje, prepisi, razmnoževanja, informacije in posredovanja
»SERVIS BIRO«
Šelenburgova ul. 4, telefon št. 21-09

NAGRADO 1000 LIR
izplačam najditelju 16. t. m. pobegle psičke toxterrierke mlade, še brez znamke, bele, z rjavo pego okrog očesa, sliši na ime »Naša«. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34853-37

USNJENO ROKAVICO
moško, sem izgubil v petek pred pekarno Vidmar, Rimska c. Najditelj naj jo odda na ogl. oddel. Jutra proti nagradi 100 lir. 34846-37

KLJUČAVNICA
40 mm dolga, previčena z gumijem, zelene barve, se je izgubila 17. XII. 1944 od Bukave mimo gostilne Žabar do Vnajnih goric. Pošten najditelj naj jo odda proti dobri nagradi Detelova 6 — Beižigrad — Turšič. 34837-37

POLNILNO PERO
sem izgubila 21. dec. — Pero je zelene barve znamke Montblanc. Prosim najditelja, da ga odda proti dobri nagradi v trgovini I. L. Naglas, Novi trg 6. 34823-37

Spominjajmo se brezdomcev, darujmo za Zimsko pomoč!

Srečen Božič in Novo leto želi
Božič Vladka
frizerski salon
LJUBLJANA Tavčarjeva 4

Srečne božične praznike in Novo leto želi tvrdka
Maks Jeras
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 34
Telefon 38-36
ČOKOLADA — BONBONI — KEKSI

STRUŽNICO
FISCHER, 200×1500 z NORTON IN MOTORJEM
VRTALNI STROJ
DO 50 MM Z VGRAJENIM MOTORJEM
SHAPING
550 MM SKOBELNE DOLŽINE
VSE SKORAJ NOVO PRODA:
ILERŠIČ
RIMSKA CESTA ŠT. 13
TELEFON ŠTEV. 37-55

SREČNO NOVO LETO želi
ZIDAR ALOJZ
kovaški in podkovski mojster
LJUBLJANA Jegličeva ulica 15

„Metalia„
trgovina s tehničnimi predmeti
LJUBLJANA,
Gosposvetska c. 16 — Tel. 32-88
plačuje vsakovrstne predmete, kovine, stroje, steklenice, pločevinaste sode, tekstilije — po najvišjih dnevnih cenah.

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO
AVGUST KOBILICA
tapetnik in dekorater
LJUBLJANA Dunajska cesta 36

Brivski in damski česalni salon
GJUD ALEKSANDER
LJUBLJANA Kongresni trg 6

Srečne in zdrave božične praznike in prav tako srečno novo leto 1945
ŽELI VSEM SVOJIM CENJENIM ODJEMALCEM IN SE PRIPOROČA
SLAŠČIČARNA PELICON
Wolfova 14 - Miklošičeva, nasproti Uniona

BOKAL ANTON
DOBAVA IN POLAGANJE PARKETOV
RESLJEVA 23 — TELEFON ŠT. 35-56
želi vsem svojim cenj. naročnikom blagoslovljene božične praznike in mirno NOVO LETO

ŽELIM SREČEN BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO vsem svojim cenjenim odjemalcem in prijateljem
JOŽE KLANJŠČEK
Telefon št. 27-32
zaloga usnja na debelo
LJUBLJANA, Gosposvetska cesta 1, levo dvorišče »Figovec«

ZADOVOLJNE BOŽIČNE PRAZNIKE želita vsem cenjenim odjemalcem
IVAN in FRANČIŠKA JAVORNIK
mesarija
Domobranska cesta 7 LJUBLJANA Wolfova ulica 12

SREČNE BOŽIČNE PRAZNIKE IN VESELO NOVO LETO ŽELI TVRDKA
HLADE M.
prej OLUP J. st.
manufaktura in konfekcija
LJUBLJANA Stari trg št. 2

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO vsem svojim cenjenim strankam želi
TVRDKA „PROMET“
(Nasproti križanske cerkve)

Zaloga krznenih plaščev
Nakup kož divjačine in domačih živali.
L. ROT, Mestni trg 5

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi vsem svojim odjemalcem
SAD, družba z o. z.
veletrgovina s sadjem in zelenjavo
LJUBLJANA, Pogačarjev trg
Telefon štev. 30-49, 36-10

RESTAVRACIJA IN EXPRESS „SLON“
ŽELI VSEM SVOJIM CENJENIM GOSTOM ZADOVOLJNE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO!

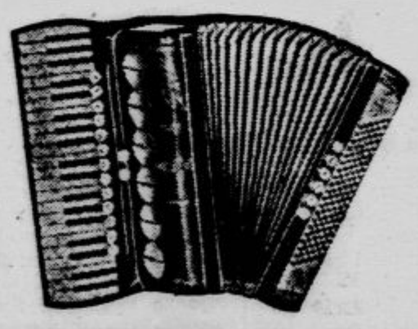

Velika izbira KLAVIRSKIH HARMONIK
STANKO KARLOVŠEK, Ljubljana
Knafljeva ulica štev. 8 (Dvoržakova)

Schriftleiter — Urejuje Milan Zadnek — Für das Konsortium »Jutra« als Verlag - Za konzorcij »Jutra« kot izdajatelja: Stanko Virant — Für »Narodna tiskarna A. G.« als Druckstelle — Za »Narodno tiskarno d. d.« kot tiskarnarja: Fran Jeran — Für den Inseratenteil verantwortlich - Za inseratni oddelek odgovarja: Ljubomir Voršič